Telefonas: LACKAWANNA 5529.

„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžiama kas Pėtnyčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 19 Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in

New York, N. Y., Gegužės (May) 8, 1925.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875

Vol. XVI

Maurai Susikirto Su Prancuzais

Didelė Nelaimė Lenkijos Karidoriuje

Naujas Suokalbis ant Bulgarijos Karaliaus

MAURAI PUOLĖ PRANCUZŲ KARIUOMENĘ.

Pagaliau Morokos „sukilėliai" puolė ir prancuzų kariuomenę tikslu užimti Fez miestą, kaipo svarbų strateginį punktą. Sukilėliai vadovaujami narsaus vado Abd-el-Krim taip smarkiai puolė prancuzus 60 mylių frontu, kad pastariemsiems prisėjo net gerokai pasitraukti atgal. Vienok vėlesnės žinios pranešė, kad prancuzai sustiprintom jėgom atrėmė maurus ir juos atstumė atgal. Manoma, kad šis maurų žygis duoda progos prancuzams bendromis jėgomis su ispanais pulti „sukilusius" maurus ir juos galutinai apveikti. Sakoma jau prasidėjo svarbi ofensyva prieš maurus ir kova verda 210 mylių frontu.

DIDELĖ NELAIMĖ LENKIJOS KARIDORIUJE.

Gegužio 1 d. ryte Lenkijos Dancigo karidoriuje įvyko didelė traukinio nelaimė, kurioje užmušta 25 ypatos ir 30 sunkiai sužeistų. Einantis ekspresinis traukinys Berlynas-Rytų Prusija nuvirto nuo 20 pėdų aukščio pylimo. Vokiečiai kaltina Lenkijos valdžią delei neprižiurėjimo gelžkelių, o Lenkijos valdžia teisinasi ir kaltina kriminalistus, kurie buk politiniais ar apiplėšimo motyvais išardę gelžkelį ir todel šita nelaimė įvykusi. Kadangi šitas įvykis lenkams labai nemalonus, nes gali iš kelti išaujo klausimą apie Lenkijos kompetentiškumą valdyti Dancigo karidorių, todel lenkai jau skelbia, kad ir pas juos susektas komunistų suokalbis panašus į Bulgarijos įvykius.

NAUJAS SUOKALBIS ANT BULGARIJOS KARALIAUS.

Bulgarijos sostinės Sofijos žinios skelbia, kad susektas naujas suokalbis nužudyti Bulgarijos karalių Borisą ir suokalbio kaltininkai suimti. Taipgi esą teisiant komunistus Friedmann ir Zadgorsky pastarieji pasakę, kad Sofijoj buvo apginkluotų 4,000 komunistų, kurie turėjo nuversti valdžią ir įvesti komunistų diktaturą. Taipgi sakoma, kad pats Sadgorskis prisipažino, kad jis paėmęs nuo tulo Vasco 10,000 lavų už leidimą pastarąjam su bomba užlipti ant katedros ir kuomet pamatė, kad premieras Tsankov su kitais ministeriais suėjo katedron, tai uždegęs bombą. Mat Zadgorskis buvo katedros zakristijonu ir teisme prisipažino esąs komunistu. Taipgi žinios skelbia, kad susekta netoli Sofijos ir vienuolyne suokalbininkų lizdas kur buvo laikomi slapti susirinkimai aptarimui veikimo prieš valdžią. Įtariami vienuoliai suareštuoti. Abelnai, baltasis teroras Bulgarijoje dar kartojasi visomis pusėmis ir reakcija siaučia visu įdukimu.

RAMIAUSIA PIRMOSIOS GEGUŽĖS ŠVENTĖ.

Iš įvairių šalių žinios skelbia, kad šiemet buvo nepaprastai ramiai švenčiama darbininkų šventė — Pirmoji Gegužės visoj Europoj. Esą Maskva dėjusi visų pastangų sukelti neramumus visose šalyse, vienok jos pastangos nuėję niekais. Net fašistinėj Italijoj ir tai tik vienas užmušimas buvęs ir tik komunistų areštais apseita. Vienok New Yorke policija išvaikė kelis darbininkų susirinkimus, kurie buvo apšaukti komunistų susirinkimais ir areštuota keliolika žmonių už dalinimą lapelių. Bet žymesnių susirėmimų su policija neįvyko niekur, bent anglų spaudos žinios to nepraneša.

PRASIDĖJO NUSIGINKLAVIMO KONFERENCIJA.

Gegužio 4 d., Genevoje, prasidėjo nusiginklavimo konferencija, kurioje dalyvauja 42 valstybės. Paskutinė sutikusių dalyvauti šioje konferencijoje valstybių — yra Lietuva. Taipgi ir Jungtinės Valstijos pasiuntė savo oficialę delegaciją, kurios priešaky stovi p. Burton. Šitos konferencijos tikslu yra išdirbti planus ir pasirašyti sutartį kontroliavimui karo ginklų ir amunicijos transportacijos.

GRĄŠINO KASYKLAS ANGLIJOS KAPITALISTAMS.

Maskvos žinios skelbia, kad Rusijos valdžia grąžino Anglijos kapitalistams — Lena Goldfields, Ltd., kompanijai jų kasyklas ir visą nuosavybę Lena upės apylinkėje, kurią jie valdė prieš komunistų valdžios įsigalėjimą Rusijoje. Sakoma, kad šitas plotas, kuris pavestas anglų kontrolėn, siekia 1,500,000 akrų ir yra skaitomas turtingiausiu plotu visam rytiniam Sibire, kurio požemiuose yra aukso, sidabro, vario ir švino. Sakoma bus prileisti ir Amerikos kapitalistai prie eksplotacijos šio žemės ploto. Taipgi Berlyno žinios skelbia, kad Rusijos valdžia grąžinusi pirmesniems savininkams dirbtuves ir nestatanti jokių sąlygų — net paliuosuojanti juos nuo mokesnių per tris metus. Vadinasi, Rusijoje grįžta kapitalistinė tvarka pilnoje žodžio prasmėje. Matyt, Rusijos valdonams kitos išeities nebuvo, kaip tik nusileisti kapitalizmo tvarkai.

KRATOS IR SUĖMIMAI.

Padaryta visa eilė kratų ir suėmimų Volinijoj ir Vilniaus krašte del neva ruoštų sukilimų iš ukrainiečių ir gudų pusės. Suimta iš viso 300 gudų ir 150 ukrainiečių. Iš suimtų daugiau kaip 300 žmonių perduota Lidos, Vileikos ir Naugarduko kalėjimams.

ĮVAIRIOS ŽINUTĖS.

— Berlyno žinios skelbia, kad vágys susprogdinę geležinę spintą, kuri buvo Maskvoje Trečiojo Internacionalo propagandistų žinioje, ir paėmę visus pinigus, auksą ir kitas brangenybes.

— Indiana valstijoj pradeda vykinti naujai pagerintą blaivybei įgyvendinti įstatymą ir tik viena savaite pasodinta kalėjiman 250 ypatų, kaipo prasižengusių prieš blaivybę. Sulig šito įstatymo net gydytojų receptai nieko nereiškia ir net žmogaus kvapas atsiduodantis dagtine laikoma užtektinu prasižengimu, kad patupdyti kalėjiman.

— Erie ežere nuskendo prekybinis laivelis, su kuriuo drauge žuvo ir 9 žmonės.

— Vašingtonas taip išsigando besiplatinančios rauplių ligos, kad pastariomis dienomis privertė įsičiepyti net 62,000 valdžios tarnautojų. Sakoma net ir pats prezidentas Coolidge su visa šeimyna įsičiepijo.

— Žymus mokslininkas medikas Dr. Kraepelin tikrina, kad šiandieniai svaigalai, koki vartojami Jung. Valst., bus priežastimi didelės beprotystės bangos artimoje ateityje.

— Neoficialės statistikos tikrina, kad per pastaruosius keturis metus Jung. Valst. gyventojų skaitlius priaugo viršaus 8,000,000. Esą su sausio pradžia š. m. Jung. Valstijų gyventojų skaitlius siekė 114,311,000.

Iš Lietuvos Laikraščių

KLAIPĖDOS KRAŠTO RINKIMAI SEIMAN.

Iš patikimų šaltinių Kauno „Rytas" sužinėjęs, kad del busiančių Klaipėdos krašto rinkimų į Lietuvos Seimą, šiomis dienomis Ministerių Kabinetas priėmęs Seimo Rinkimų Įstatymo pakeitimo projektą, kuris jau esąs nusiųstas Seiman. Tikimasi, kad rudenį įvyksia rinkimai.

LENKAI SUĖMĖ 11 LIETUVIŲ.

„Dziennik Wilenski" praneša, kad Rudziškų ir Valkininkų apskrity suimta 11 lietuvių, neva partizanų, kurie buvę susiorganizavę dar 1916 metais (!). Pasak laikraščio, suimtieji 1920 m. aktingai dalyvavę lietuvių kovose prieš lenkus, o 1923 metais, užimant neitralinę zoną, kovoję su lenkų policija. Be to, jie kaltinami padegimu Valkininkų stoties, priešvalstybine agitacija ir šnipinėjimu Lietuvos naudai.

Lietuviams smaugti, kišti į kalėjimus lenkai apkaltinimais niekuomet nesidrovėdavo. Šį kartą tačiau fabrikuojant kaltinimo aktą, paimtas tikras rekordas, nes lenkų vaizduotėj lietuvių „gaujos" jau organizavęsi prieš Lenkiją dar 1916 metais.

GUDAI PROTESTUOJA PRIEŠ KONKORDATĄ.

Tautinio gudų išsiliuosavimo S-ga griežčiausiai protestuoja prieš tai, kad sulig konkordatu katalikų dvasiškija gudų teritorijoje tampa politine Lenkijos agentura (žvalgyba, konkordato 12, 19 §), kad į Lenkijos vyskupų konferencijos rankas atiduodama teisė nustatyti, kokia kalba turi buti dėstoma tikyba gudų pradžios mokyklose. Protestą pasirašė S-gos pirmininkas Lastauskas. Protestas įteiktas į rankas pačiam kardinolui Gaspari.

LIETUVIŲ POLITINĖ BYLA GARDINE.

Balandžio 20 d. Gardino apygardos teisme prasidėjo nagrinėjamas didžiulės politinės bylos. Kaltinamųjų skaičius 72, jų skaičiui yra 22 lietuviai, kurie ilgą laiką be teismo sėdėjo kalėjime. Kaltinama už sukilimo rengimą Vilniaus ir Gardino kraštams atskirti nuo Lenkijos. Manoma, kad byla užtruksianti arti mėnesio.

MILANO PARODOJ LIETUVOS SKYRIUS.

Dailininkas A. Varnas balandžio 19 d. išvažiavo į Milaną, kur jis suorganizuos Lietuvos skyrių ten rengiamoj II tarptautinėj puošiamojo meno parodoj. Lietuvos menas bus atstovaujamas liaudies dirbiniais, kurių daugiausia davė Čiurlionies Galerija ir Meno Kurėjų Draugija, ir Varno kryžių rinkiniais. Paroma prasidės gegužės mėn. ir truks 6 mėnesius. Tenka pažymėti, kad musų liaudies menas bus atstovaujamas tarptautinėj arenoj tik pirmą kartą.

VĖL SUSEKTA PINIGŲ DIRBUVĖLĖ.

Radviliškio nuovados viršininkas susekė slaptą pinigų dirbtuvę. Per kratą rasta 7 padirbti banknotai po 2 litu ir keli banknotai su atspausdinta viena puse. Kaltininkas Petras Steponaitis, 28 metų amžiaus, suimtas. Pas jį dar rasta keli blankai ir antspaudai.

Taipgi Šiauliuose jau pasirodę netikri metaliniai pinigai po 50 ct. Iš išvaizdos panašųs, bet žinant galima lengvai atskirti nuo tikrųjų: jie yra minkštesnio metalo (galima stipresniais pirštais net palankstyti), turi mažesnį svorį ir galima nugramdyti gelsvumą.

KAS SUTARTA KAUNE.

Klaipėdos Krašto Gubernatoriui ir Krašto Direktorijos Prezidentui balandžio 3 ir 4 d. esant Kaune su tikslu išspręsti ukiškus Klaipėdos kraštą liečiančius klausimus, paskolos parupinimo reikalu Klaipėdos krašto žemės ukiui pavasario sezonui, prieita prie sekančio rezultato: Ministeris Pirmininkas Petrulis pervedė pusę miliono litų Žemės Banko Skyriui Klaipėdoj. Kalbamas Bankas atliks kol kas savo banko operacijas Lauk. Susivienijimo Banke. Jeigu šio kredito neužtektų, Ministeris Pirmininkas žada duoti daugiau paskolos. Buvo tariamasi apie laukininkų sunkiąją padėtį, kuri pasidarė del blogo derliaus. Prieita prie to, kad reikalinga žemės ukiui iki naujojo derliaus padėti. Šalia to buvo pranešta apie svarbiausius ekonominius reikalus Klaipėdos krašte, pav. apie ukio kėlimą ir parupinimą produktyvaus darbo.

DIKTAS VYRAS.

Šiaulėnai. Diktas žmogus, P. Utakis gyv. Priduotkų vienk. jau antrą šimtą metų gyvena, o dar nebikoks vyras ir jį paristų, pakelia apie 2 centnerius rugių; ir valgo kartą į dieną (kaip kada ir per 3 d. kartą); yra neturtėlis, bet ir neelgeta, į dieną gali nueiti iki 40 kilometrų; nepilno proto nuo jaunų dienų; sako, niekados dar nesirgęs, jau jo vaikų vaikai su vaikais.

Pasibaisėtina Statistika

Tauragės miesto pradžios mokyklos mokytojai Buračas ir A. Vilkaitytė padarė savo mokinių tarpe tam tikrą anketą (apklausimą) ir gavo šiuos pasibaisėtinus davinius:

Toj mokykloj I kl. del neturto toks mokinių maitinimasis: rytą nevalgo 14%, vakare nevalgo 37%, tik vieną kartą į dieną valgo 25%, visai mėsos negauna 51% ir tt. Gaunančių į dieną du kartu mėsos atsirado tik 13%. Apskritai, visoj mokykloj nedavalgo virš 36% visų vaikų.

Tie skaitmens nereikalauja didelių aiškinimų. Valgio nepriteklių kenčia, aišku, tik darbininkų vaikai. Daugelis darbininkų ir bedarbių del neturto visai nepajėgia vaikų mokyklon leisti. Lietuvos darbininkų jaunimas šiandien ne tik negauna tinkamo išsilavinimo, bet del skurdžios medžiaginės padėties jam gręsia tiesiog išsigimimas. Federantų palaikomoji valdžia moka pinigus skirti sočių kunigų algoms. Plačiųjų masių švietimas jiems nerupi. Turtuoliai savo vaikus vis kaip nors pramokina, o kad darbininkų vaikai pasiliks tamsųs — tai jiems dar geriau: asilu jodinėti juk visiškai nepavojinga.

Ar turi mokiniai su kuo apsirėdyti, ką pavalgyti ir už ką vadovėlių įsigyti, tas musų Šv. Ministerijai nė nežinoma.

Todel butų pageidautina, kad sąžiningesnieji mokytojai patys savo mokyklose tokias žinias rinktų ir skelbtų jas platesnei visuomenei. *Onutė.*

(„Socialdemokratas")

KAS SKLEIDŽIA NETIKRUS PINIGUS LIETUVOJE.

„Liet. Žinios" praneša, kad jų gautomis žiniomis Lietuvoj vėl paskleista netikrų banknotų — po 50 litų. Pradžia buvusi tokia. Apie porą savaičių atgal. p. Zubovienė buvusi sulaikyta Klaipėdoj vienoj krautuvėj, kurios savininkas pastebėjęs sumokamų jam banknotų netikrumą, paskambinęs policijai, o ši p. Zubovienę sulaikiusi. Tardant ji pasakiusi, jog tuos pinigus gavusi iš savo vyro. Policija tada suėmusi ir p. Zubovą. Iš pastarojo sužinota, kad jis ir daugelis Akmenės apylinkės (Mažeikių ap.) gyventojų pardavę gyvulius pil. Goldbergui, kuris tuos užpirkimus daręs „Maisto" b-vei.

Policija suėmusi daugelį valstiečių ir kelius supirkinėtojus, gavusius iš pil. Goldbergo avansus. Pasirodę, jog trys dalys 50 litinių banknotų, kuriais buvo užmokama už gyvulius, yra netikri. Tuo budu paaiškėjo, kad netikrus banknotus paskleidęs pil. Goldbergis.

Tą patvirtino ir Dobikinės geležkelio stoties viršininkas, kurs taipgi iš pil. Goldbergo gavęs už gyvulių pervežimą netikrų banknotų. Tokiu budu pil. Goldbergis su vienu gyvulių transportu jau buvo Kaune. Čia jį policija gyvulių rinkoj ir suėmusi. Belieka išsiaiškinti, iš kur tie pinigai paeina.

VIETOJ ŠMUGELNINKŲ NUŠOVĖ NEKALTUS ŽMONES.

„Klaipėdos Žinios" praneša, kad balandžio 17 d. vakarą buvo Klaipėdos valstybinei policijai iš Karklynų pranešta, Klaipėdon turįs atvykti žinomas spirito šmugelninkų automobilis su šmugeliu. Juo važiuoti turį šmugelninkai sakęsi, neleisią sustabdyti ir važiuosią žut but kiaurai. Del to ant visų kelių į miestą buvo pastatyti policijos valdininkai, o taip pat du valdininkai buvo pastatyti ir ant Kretingon einančio plento. Paskutiniuoju plentu tačiau apie pusiau 12 val. naktį pasirodė su visu smarkumu miestan atvažiuojąs automobilis. Policijos valdininkai, uniformoje, tuo metu buvo už futbolo aikštės. Jie atsistojo automobilio žiburių šviesoje ir mėgino, šaukdami ir mojuodami, automobilį sustabdyti, bet automobiliui prisiartinus per 5 metrus ir nesumažinus savo tempo, buvo priversti pašokti į šalį. Automobiliui nestojant, vienas valdininkas įspėdamas iššovė iš revolverio į viršų. Automobilis tačiau ir dabar nesustojo, bet su tuo pat smarkumu važiavo toliau. Tada antrasis valdininkas iššovė iš šautuvo. Po antro šuvio automobilis pasuko kairėn ir įstrigęs į paplentės medžius sustojo. Kaip vėliau paaiškėjo, tuo automobiliu važiavo Lietuvos Ukio Banko Klaipėdos skyriaus direktorius, p. Končius, su savo žmona ir dar viena jauna ponia. Kulka iš pradžios pataikė p. Končienei į galvą ir, kiaurai išėjus, įsmego šoferiui galvon. Šoferis krito vietoje negyvas, o p. Končienė buvo nugabenta ligoninėn, kur ji po pusės valandos nuo žaizdos pasimirė.

Kiti tuo nelaimingu automobiliu važiavusieji išliko nesužeisti. Vedamas šio nelaimingo atsitikimo tardymas.

„TĒVYNĒ"

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

407 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tēvynei" turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

KLERIKALŲ ŽYGIS PRIEŠ „TĒVYNĘ".

Beabejonės kiekvienas S. L. A. narys ir kiekvienas rimtas pašalinis žmogus pasipiktino klerikalų žygiais prieš SLA. organą „Tēvynę", kuomet perskaitē pereitame „Tēvynės" num. tilpusį pranešimą apie uždraudimą siuntinēti SLA. organą Lietuvon. Šito klerikalų žygio tikslas yra aiškus ir nekartą mums priseis apie tai pakalbēti, kuomet oficialiai Lietuvos valdžia praneš šito uždraudimo patvirtinimą.

Tuo tarpu nei SLA. Centrui, nei kuopoms su apskričiais neverta dar didelio triukšmo kelti, nes anot New Yorko pašto atatinkamo viršininko išsireiškimo, čionai galējo įvykti klaida ar be centro valdžios žinios atskirų pašto stočių viršininkai galējo sugrąžinti tuos keletą „Tēvynės" numerių, su tokiu pažymējimu ant įvyniojimo viršelių, kuris reiškia, kad „Tēvynē" draudžiama siuntinēti Lietuvos paštu. Reikia neužmiršti, kad sauvaliavimų Lietuvos valdininkuose nestinga ir labai galimas daiktas, kad kunigų sutano besilaikanti pašto stočių viršininkai be centro valdžios žinios šitą žygį prieš SLA. padarē. Taipgi ir Lietuvos konsulas p. Bielskis nors nedrąsiai paabejojo, kad gal galējo klaida įvykti ir pasižadējo „Tēvynės" administracijai pranešti, kuomet gaus atatinkamą paaiškinimą iš savo valdžios.

Ištikrųjų, blaivai protaujančiam žmogui nesinori tikēti, kad klerikaliniai Lietuvos valdonai drįstų šitokį nerimtą reakcinį žygį daryti prieš SLA. organą „Tēvynę". Juk tik akliausis klerikalų partijos fanatikas, kuris paprastai nepajēgia bešališkai ir rimtai protauti ir skiriamų dalykų atskirti, tegali tikrinti, kad „Tēvynē" eina prieš Lietuvos valstybę ir jos interesus ir, anot p. Bielskio išsitarimo, „purvina ir šmeižia Lietuvos valstybę". Kiekvienas mokantis blaivai protauti žmogus aiškiai mato, kad „Tēvynē" Lietuvos valstybę ir jos interesus laiko šventu lietuvių tautai dalyku ir kritikuoja tik Lietuvos valdžios žalingus Lietuvai darbus ir, sulig savo geriausio supratimo ir gaunamų iš Lietuvos laikraščių ir privačių korespondencijų informacijų, tinkamai įvertina Lietuvos valdonus ir jų darbus. Pagaliau, juk „Tēvynē", kaip ir kiti Amerikos lietuvių pažangieji laikraščiai, tik tuo vienu tikslu ir terašo apie Lietuvą ir jos valdžią, kad mums rupi Lietuvos valstybēs ateitis ir jos žmonių labas — jų sunkaus gyvenimo palengvinimas. Ir matant Lietuvos valdonų žalingus Lietuvai ir jos žmonēms darbus negalima tylēti ir net butų prasižengimu prieš Lietuvą ir jos gyventojus, jei laikraštis tylētų, aiškiai matydamas daromą skriaudą žmonēms ir vedant valstybę tokios politikos linija, kuri eina stačiai į viduramžių inkvizicijos pelkes ir baigiasi valstybēs pražutimi. „Tēvynē" kovojo ir kovos už Lietuvos šviesią ateitį ir jos žmonių gerbuvį, nežiurint kas Lietuvą nevaldytų, jei tik tų valdonų žygiai bus žalingi Lietuvai ir jos žmonēms.

Vienok daugiau galimas daiktas, kad ištikrųjų „Tēvynē" uždrausta siuntinēti Lietuvon su centro valdžios žinia. Juk mums jau iš senų laikų labai gerai yra žinomas klerikalų partijos vadų ir jų pasekējų nusistatymas, kad negalima skirti bažnyčios ir tikybos nuo kunigo, tad ir valstybēs nuo valdžios jie nenori atskirti. Turime tukstančius kartų pasikartojusių faktų, kuomet kunigai ir visa klerikalinē spauda visu įtužimu šaukē, kad griaunama bažnyčia ir tikyba kur tik parapijonai panorējo suvaldyti savo klebonus ir sukontroliuoti parapijų turtus. Jau yra visiems gerai žinomas faktas, kad kunigai ir jų vadovaujami klerikalai laiko kunigo ypatą lygia tikybai ir bažnyčiai ir jie skaito išējimu prieš tikybą ir bažnyčią kiekvieną kritiką jų tamsių darbų ir net pačiai tikybai ir bažnyčiai žalingų žygių.

Ant nelaimēs šiandien ir Lietuvą valdo šitokio nusistatymo žmonēs. Todel ir nenuostabu, kad jie skaito „purvinimu ir šmeižimu" valstybēs, kuomet pažangioji spauda kritikuoja Lietuvos kunigų valdžios žalingus Lietuvai darbus. Kaip jiems yra neatskiriamu kunigas nuo tikybos ir bažnyčios, taip jie nenori ar nepajēgia atskirti ir kuniginēs valdžios nuo valstybēs. Ir kas tik išdrįsta pasakyti teisybēs žodį apie valdžios darbus, kiekvieną jie stengiasi apšaukti valstybēs priešu. Šitas jezuitinis Vatikano tarnų nusistatymas yra senai žinomas ir nei vienas protaujantis žmogus šitokiem klerikalų šukavimams netiki.

Taigi akyvaizdoje šitokio klerikalų nusistatymo, mes nē trupučio nesistebētume, jei ištikrųjų su žinia Lietuvos centro valdžios butų uždrausta įleisti „Tēvynę" Lietuvon. Bet, kai minējome, tuo tarpu reikia susilaikyti nuo žygių delei šito įvykio. SLA. organizacija yra rimtu Amerikos lietuvių organizuotu kunu ir musų pareiga išlaikyti S. L. A. organizaciją jai tinkamoje aukštumoje. Pagaliau, paaiškinus pašto viršininkui, kad „Tēvynē" nēra radikalų laikraščiu ir kad ji yra vien fraternalēs organizacijos organu, minimas viršininkas pažadējo tuojaus parašyti Lietuvos paštui, paklausdamas ką ištikrųjų reiškia sugrąžinimas minimų „Tēvynēs" numerių. Taipgi pažadējo tuojaus mums pranešti, kuomet gaus oficialų atsakymą iš Lietuvos pašto ir ant galo patarē siuntinēti ir toliau „Tēvynę" Lietuvon, iki nebus gautos oficialēs žinios.

Todel reikia tikētis, kad artimoj ateity galutinai paaiškēs šitie klerikalų žygiai prieš „Tēvynę". Tuomet ir SLA. Centras ir kuopos su apskričiais imsis atatinkamų žingsnių kovai prieš klerikalinę reakciją, kuria norima pakenkti ir SLA. organizacijai. Tuo tarpu svarbu žinoti SLA. nariams tas faktas, kad klerikalai kēsinasi prieš jųjų organizaciją ir kad šito reakcinio žygio vyriausiais iniciatoriais yra Amerikos lietuvių klerikaliniai gaidukai, net su valdžios atstovais priešaky. SLA. organizacija ir jos nariai visuomet buvo ir yra ištikimi Lietuvos valstybei ir sulig geriausių savo išgalių ją rēmē moraliai ir medžiaginiai, todel kuomet musų organizaciją puls Lietuvos reakciniai skudurai, mes ginsimēs visais galimais budais ir visu griežtumu!

PERŽVALGA

Lietuvos Valdonai Atsiprašē Vatikano.

„Naujienos" paskelbia iš Romos paleistą žinią, kad oficialis Vatikano organas „Osservatore Romano" paskelbęs sekamą oficialį pranešimą:

„Del demonstracijos, kuri buvo suruošta prieš apaštališką delegaciją Kaune del pasirašymo šventojo sosto konkordato su Lenkija, Seinų vyskupas monsinjoras Karas (Karosas) ir tenykščios kapitulos deputacija pranešē monsinjorui Zecchini'ui, apaštališkam nuncijui Pabaltijo kraštams, jogei jie gailisi del įvykusios demonstracijos.

„Ta žinia suteikē šventam Tēvui didelio malonumo ir jis, tēviškai reikšdamas savo gerų norų, pasiuntē minētam gerbiamam vyskupui ir kapitulai apaštališką laiminimą.

„Lietuvos valdžia per savo charge d'affaires atsiprašē kaip apaštališko delegato (Zecchini'o), taip ir šventojo sosto."

Matot kaip Lietuvos vyskupai ir klerikalinē valdžia „kovoja" už Vilniaus atidavimą Lenkijai ir už pavedimą viršaus miliono lietuvių katalikų Varšavos militaristų terorui. Jie net atsiprašinēja antrojo Želigovskio — papos, kad Lietuvos žmonēs pakēlē savo nepasitenkinimo balsą prieš Vatikano lenkiškus žygius linkui Lietuvos ir klupščiuodami prieš papos sostą bučiuoja tą pačią ranką, kuri palaimino kruvinus Želigovskio žygius Vilniaus išplēšime. Šitokis Lietuvos valdžios žygis galutinai sukompromituoja viso kulturingo pasaulio akyse lietuvių tautos pasiryžimą kovoti už Vilniaus atvadavimą.

—o—

Vokiečių Nusistatymas Prieš Lietuvą.

„Liet. Žinios" praneša sekamą reikšmingą žinią:

„Lietuvos pasiuntinys Vokietijoj p. Sidzikauskas įteikē Vokietijos užsienių reikalų ministerijai notą sąryšy su Lietuvos konsulo Tilžēj p. Masiulio įžeidimu, kurs įvyko tokiomis aplinkybēmis. Vasario 13 d. p. **konsului ir jo šeimynos nariams atsisveikinant Tilžēj, gatvēj, su musų rašytoju p. Vydunu, prie jų priējo policininkas ir pareikalavo išsiskirstyti. P. konsului pareiškus, kad jis esąs Lietuvos konsulas, policininkas pareikalavo dokumentų.** Kadangi p. konsulas jų turējo, tai policininkas pareikalavo eiti su juo į nuovadą, ką p. konsulas atsisakē padaryti. Tada policininkas ēmē vartoti jēgą, ir tik po didelių pastangų p. konsului pavyko pasiliuosuoti.

„Notoj toliau pabriežiama, kad **tas įvykis nēra pirmas. Kartą p. konsului viešoj vietoj buvo uždrausta kalbēti telefonu su musų konsulatu lietuviškai, tuo tarpu kai rusiškai buvo leista kalbēti.** Taip pat nekartą įvyko pasikēsinimų, atkreiptų prieš p. konsulo šeimynos narius...

„Vokietijos užs. reik. ministerija pareiškē del kalbamų įvykių pasipiktinimo ir pasigailējimo, žadējo padaryti tardymą ir imtis visų priemonių, kad panašus įvykiai nesikartotų."

Šitie faktai aiškiai liudija, koks yra griežtas nusistatymas Vokietijos kaizerinių bernų prieš Lietuvą. Matyt vokiškieji junkeriai vis dar negali išsiblaivyti iš savo senojo apsvaigimo, kad tik jiems vieniems lemta pasaulis valdyti.

—o—

Klerikalų Oficiozas Mušasi į Krutinę.

„Liet. Žinios" paduoda sekamą ištrauką iš Lietuvos klerikalų oficiozo „Ryto":

„Gyvename labai svarbų politinį momentą. Vokiečiai siulo musų kailį, kaip kompensaciją už savo rytų sienų ištaisymą. Esame liudininkai jau įvykusio fakto — Pabaltijos Sąjungos su lenkų hegemonija. Jaučiame, kad ir Chamberlaino su Herriotu pasitarimuose Lietuva figuruoja.

„Ką gi šiuo svarbiu momentu musų politinē sąmonē diktuoja? Kur link eina musų rašto politika?.. musų politinē sąmonē užmigo. Prietelių neturime, bet ir neieškome. Musų tautos likimo klausimai šią valandą gal mažai ir terupi. Mes visi virtome gudriais realistais, susirupinusiais vien pupų bliudeliu."

Vadinasi, ir patys klerikai jau suprato, kad jų „politinē sąmonē" atvedē Lietuvą ant bedugnēs krašto ir dabar jau mušasi į krutinę, pripažindami tą tiesą, kurią senai visa sąmoningoji tautos dalis skelbē. Taip, klerikalų viešpatavimas privedē Lietuvą prie „pupų bliudelio" politikos, bet šitas klerikalų partijos oficiozas neturi jokios teisēs nusiduoti nekaltu avinēliu ir kaltinti Lietuvos visuomenę, kad ji neremia valdžios žygių. Lietuvos klerikalinē valdžia darē ir daro tokius žygius, kurių negali remti nei vienas sąmoningas lietuvis, kuriam rupi Lietuvos labas ir šituos valdžios žygius tas pats „Rytas" visuomet garbino ir garbina.

Klerikalams svarbu buvo kuogreičiausiai nuvesti Lietuvą Romon, todel ir negalima norēti, kad demokratingas pasaulis rodytų nuoširdžios simpatijos klerikalizmu sergančiai valstybei. Kitos tokios valstybēs, kur kunigai taip viešpatautų, kaip Lietuvoje, šiandien visame pasaulyje nēra. Ir kol Lietuvą kamuos juodasis klerikalizmas, tol su Lietuva niekas rimtai ir draugiškai nesiskaitys, kaipo su atsilikusia nuo viso pasaulio progreso valstybe. Todel mes ir sakome, kad įsigalējimas Lietuvoje klerikalizmo yra didžiausia Lietuvos nelaime.

—o—

Patys Nežino ko Nori.

Vos atvykus Amerikon D-rui M. J. Vinikui Kauno miestui paskolos ieškoti, visa klerikalinē spauda pradējo be jokios gēdos niekinti jį ir Brooklyno „Garsas" net užtikrino savo skaitytojus, kad Dr. Vinikas paskolos niekuomet negaus. Dabar tas pats „Garsas" štai kaip užgieda:

„P-nas Vinikas plačiai laisvamanių spaudai išbubnijo buk tai jis gavęs Kauno miestui du milionu dolerių paskolos. Musų laikraščiams jis nieko nepranešē, nors Kauno miestas juk ne vien laisvamanių miestas, tad kreditą už paskolos gavimą p. Vinikui nereikia skubintis atiduoti. Matyt ir jis pats to kredito nesisavina, jei nedrįso visiems musų laikraščiams ‚savo nuopelną' paskelbti. Pagyvensim — pamatysim."

Nors ir pasižada klerikalų laikraštis „pagyvenęs — pamatyti", vienok mes labai abejojam, kad klerikalai pajēgtų ir panorētų bent kuomet bešališkai praregēti. Kad ir čionai minimas laikraštis kliedi apie kokį ten dievai žino keno kreditą ir pataria nesiskubinti atiduot kreditą D-rui Vinikui. Rimti žmonēs taip nesielgia. Jei už kokį atliktą darbą kredito kam nors nepripažįsta, tai aiškiai pasako kam ištikrųjų tas kreditas priklauso. Taigi šituos klerikalų laikraščio mikčiojimus tegalima pavadinti paprastais klerikalų šmeižtais D-ro Viniko asmenę. Matyt klerikalai norētų kreditą už šios paskolos gavimą atiduoti tiems Lietuvos ponams, kurie trukdē šią paskolą gauti, todel ir priseina mikčioti ir pasiremti vien nieko nereiškiančiu: „pagyvensime — pamatysime".

Kas liečiasi išsiuntinējimo pažangiąjai spaudai pranešimo, tai šitam klerikalų laikraščiui norime pasakyti, kad tai atliko „Tēvynēs" redakcija, sužinojusi tikrąją dalykų padētį apie paskolą. D-ras Vinikas net buvo labai nepatenkintas, kuomet pamatē laikraščiuose tą pranešimą, nes jo nuomone buvo dar peranksti tos paskolos gavimas skelbti. Jis, mat, norējo viską užlaikyti slaptybēje iki su šita paskola bus viskas galutinai atlikta — kuomet ji bus Lietuvos valdžios užgirta.

Paprastai nuogoji teisybē ne visuomet yra graži ir maloni.

° * °

Malonus žodžiai suminkština ir kiečiausį gyvenimą.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. S. BIEŽIS, 2201 W. 22-nd St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedējui, čionai pažymētu antrašu.

KOKLIUŠAS.

Rašo *Dr. J. J. Kaškiaučius.*

Kokliušas arba piktasis kosulys yra viena atpikriausių ir didžiai varginančių ligų. Neapsakomai daug tenka nuo jo kudikiams ir vaikams prisikankinti. Daugybē jųjų ir išmiršta — nuo paties kokliušo bei nuo kokių jo dadēčkų.

Keistokos žmonēse yra susidariusios nuomonēs apie šitą piktąjį kosulį ir apie didžiumą kitokių *limpamųjų bei užkrečiamųjų ligų,* kuriomis dažniausia vaikams persirgti tenka. Girdi, iš tokių ligų neišsisuksi. Kiekvienas, esą, vaikas turi jąja persirgti, o, jei nepersirgs, mažas budamas, tai suaugęs sirgti turēs. Tai kam, esą, da čia taip saugotis?..

Tai yra didžiulē ir stambi klaida. Kaip ir kitokių ligų abelnai, taip ir limpamųjų *galima išvengti,* galima išsisaugoti *ir reikia vengti.* Reikia visais galimais budais epidemijoms keliai pakirsti, kad tokios ligos nuo vienas kito nesiplatintų.

Kai del kokliušo, tai jis ypatingai daug žalos visur pridaro ir daugybę gyvasčių sudarko, suniokoja bei visai numarina. Paprastai prisibijoma daugiau džiovos, negu kokliušo. O tuo tarpu ir kokliušas nekuo geresnē liga už tuberkuliozą, už džiovą. Nuo kokliušo, aplamai, *daugiau žmonių išmiršta,* nekaip nuo džiovos, nors kokliušas daugiausiai darbuojasi ir aukų sau prisirenka tarp mažų vaikų. O džiova amžiaus nelabai tepaiso, bet geriau myli jaunikaičius, pačioj jaunatvēj, pačiam žydējime.

Kas gi yra tas kokliušas? Yra tai labai limpama, labai užkrečiama liga, dažniausia tarp vaikų, nors ir suaugusius ji kartais užkliudo. Kaip ir aplamai visos limpamosios ligos, taip ir kokliušas yra *bakterinio paējimo.* Tam tikros rušies mažulyčių augmeninių gemalų bei perų įsigauna vaiko burnon bei nosysna ir ima perētis daugiausia gerklēs plēvēse.

Ligos bakterijos pereina nuo ligonio kitiems su jo vēmalais, spiaudalais, seilēmis, glite. Ligonio apčiupinēti daiktai, indai, titēs esti kokliušo pernešiojimo ir platinimo įrankiais. Net ir naminiai šunes ir katēs čia nemažai prisideda: jie irgi kokliušu gali sirgti ir padeda tą ligą, kaip ir nemažai kitokių, išplatinti.

Keblumas su kokliušu yra tame, kad jis netaip lengva pat pradžioje pažinti ir griebtis tada griežtesnių priemonių, kad nedavus jam perdaug įsigalēti. Iš pirmo, kokią porą savaičių vaikui apsikrētus, nieko tokio neesti: per tą laiką bakterijos įsiauga ir gerokai įsigalēja. Tada tik ir liga reikštis pradeda. Bet ir čia vēl keblumas. Porą savaičių tatai esti labai panašu paprastam kosuliui, kokis nuo šalčio, del nosies bei gerklēs slogos paeina.

Ir tik jau vēliau ima reikštis sunkesnių ir ryškesnių pažymių bei simptomų. Vaikas ilgiau, spazmingai, trukčiodamas kosti. *Iškosējimas* vis ilgiau užsitęsia kiekvienu kartu, kad net vaikas pamēlynuoja, akys jam, paakiai ir veidas abelnai papursta, apsiblauso. O, iškosējimui, iškvēpimui pasibaigus, vaikas oro įtraukia ilgu, savingai kriokiančiu, šniokiančiu, net švilpiančiu gaistu. Kartais net vemti priseina. Vēmimas ypač ligonius prikamuoja ir išsemia jų organizmą.

Toks spazmingas, toks konvulsingas, trukčiojąs kosulio pobudis užsitęsia 3—6 savaičiu ir tada ima lētyn, lengvyn eiti. Rečiau atsikartoja ir nebetaip ilgai tesitęsia. Tokia užbaiga vēl, savo ruoštu, keletą savaičių užtruksta, prigulint nuo gydymos ir užsilaikymo, apystovų kokybēs.

Kokliušas pats savaimi yra biauri liga. Kaip ir kiekviena limpama, bakterinē liga, taip ir kokliušas nusilpnina ir išsemia ligoniui organizmą savo nuodais. Patys gaivieji organai, kraujo valytojai, ypač gauna nuvargti. Čia ir prasideda taip vadinami ligos *dadēčkai,* komplikacijos, susipainiojimai. Esti inkstuose, kepenyse, aklose (vidujinēse, betakēse) liaukose, plaučiuose ir kitur tulų pažeidimų, sukepimų, net ir įdegimų.

Del didelio venų (žrąžinamųjų širdin kraujagyslių) sukepimo pasitaiko *kraujapludžių.* Iš nosių kraujų bēga, net akys kraujais paeina, iš gerklēs kraujuotų gleivų išsikosti, išsivemia. Kraujo prasimuša ir svarbesnēse vietose, vidujiniuose organuose, žarnose, net ir smegenyse.

Dēliai didelių pastangų, bekosint, esti *ir mekaniškų pažeidimų.* Plaučių orinēs puslikēs pasidaro platesnēs, išsiplečia perdaug, vadinas, plaučiai ir krutinē liguistai prasiplečia. Kartais oro iš plaučių net ir į krutinēs plēvinę arba plenrinę tuštumą prasimuša. Tada susidaro kiek oro paviršium plaučių, ir tatai kliudo kvēpavimui. Kvēpavimo takai, bronkinēs dudelēs ir gi gauna nukentēti. Jos taip pat gali vietomis prasiplēsti ir jose dažnai įdegimo išsirutuloja, išsivysto — pasidaro bronkitų; net ir į plaučius vietomis įdegimo įsimeta. *Įdegimas* bronkinių smulkiųjų dudelių ir aplinkui jas plaučių puslikių (broncho-pneumonia) yra labai pavojingas ligos dodēčkas ir dažnai baigiasi mirtimi.

Del *smegenų* suerzinimo, sukepimo bei net kraujo išsiliejimo kur-nekur į smegenų audinius — pasitaiko tampynių, konvulsijų, apslobimų, alpimų ir net tulos rušies paralyžių. Kartais tokiu budu ir protinēs bei aplamai dirksnių jēgos lieka ant visados silpnesnēs. Net ir tikrų protligių, psichosų ir neurozų esti nuotikių, vis del to paties kokliušo.

Širdžiai tenka apsilpti, prasiplēsti. Gerklēj pasitaiko raumenų spazmų, susignybimų, kad neduoda tuokart ir atsikvēpti, kvapą užima. Viduriuose išsirutuloja slogų, katarų, vidurius suliuosuoja, paleidžia; vietomis net ir opų bei žaizdelių viduriuose pasitaiko arba gerklēje, burnoje, po liežuviu. Mēšlinēs žarnos apačia pro išeinamosios atvaros kanalą kartais žemyn ima išsivaryti.

(Daugiau bus)

Domas Klausutis.

Iš "Krikščioniškosios" Politikos Laktų

(Tąsa)

Čia duodama keletas faktų: 1. lenkai reikalavo per p. Hymansą paleisti lenkų politinius nusikaltėlius, esančius Kauno kalėjime, siulydami pristatyti kalėjimui reikalingas sanitarines priemones; 2. suteikti plačios lenkiškosios orentacijos Lietuvoje gyvenantiems piliečiams ir tt.

Tiesa, iš Varšavos konferencijos protokolų mes matome, kad Lenkija norėtų globoti Lietuvą savo „brolišųjų" principų prisilaikant, butent: 1. link Lietuvos Lenkija turinti tikrai taikingų norų; 2. konfliktams bei ginčams su Lietuva rišti Lenkija nevartosianti ginkluotos pajėgos; 3. Lenkija pageidaujanti sudaryti su Lietuva gerus kaimyninius santykius ir tt.

Šiems klausimams nušviesti čia paduodama lenkų užsienių reikalų ministerio notų ištraukos, iš kurių matyti lenkų „taikingumo" dvasia, kuriai vyriaujant lenkai ieško „gerų" santykių su Lietuva.

„...aš jaučiuosi priverstas kuosmarkiausia pabriežti, jog tikra lietuvių lenkų ginčams priežastis gludi neturinčiame precendento f[illegible], lietuvių vyriausybė... pagrobė Vilniaus kraštą, kuris buvo lenkų krauju atvaduotas, lenkų valdžios laikomas ir valdomas"...

Lenkų notoj Tautų Sąjungai randame šitokių „taikingumo" požymių:

„...Lietuvos vyriausybė tik ką yra sauvalingai įvedusi reguliarinę administraciją kaikuriose neitralės zonos vietose. Kauno vyriausybės emisarai neteisėtu budu yra paėmę valdžią Širvintuose ir jėga privertę gyventojus jų klausyti... Lenkų vyriausybė kategoriškai protestuoja prieš tokį neitralės zonos laužymą iš Kauno vyriausybės pusės. Geisdama bet kuria kaina išvengti nelaimingų įvykių, kurie gali atsitikti del tokio neleistino Lietuvos vyriausybės elgimosi, Lenkijos vyriausybė pabrieždama nurodo į skubų reikalingumą einant Tarybos nutarimais tuojau panaikinti neitralę zoną..."

Kitoje notoje lenkų ministeris tvirtina, kad lietuvių ir lenkų ginčą del Vilniaus, kaip reikia *sugebėsiąs išrišti lenkų generalinis štabas.*

Taigi, rodos nebereikalinga ilgų išvedžiojimų lenkų „taikingumui" įrodyti. Čia padėtųjų pora trumpų ištraukų tat gana ryškiai nušviečia. Antra vertus mes jau senokai turėjome progos gerai pažinti lenkų nepasotinamąjį godumą į Lietuvos kraštą. Tas lenkų godumas ir šiandien dar tebėra nepasikeitęs. Delto ir kįla klausimas: kuriais norais vadovaudamiesi Lietuvos kunigai tokiu dideliu pamėgimu su lenkais dar polemizuoja?

Tarptautinėje padėty Vilniaus klausimas tuomet buvo gana opiu klausimu. Deja, tik „krikščioniškasai" blokas kun. Purickiui vadovaujant sugebėjo Vilniaus klausimą taip pastatyti, kad galų gale nė pati Tautų Sąjunga nebegalėjo šio klausimo rišti. Štai 1922 m. sausio 13 dienos Tautų Sąjungos Tarybos rezoliucijoje skaitoma, jog T. S. Taryba skaito užbaigtu Vilniaus klausimą, pasigailėdama, kad negalėjusi Lietuvos sutaikinti su Lenkija. Bet, juk to maža dar buta: nevykęs pastatymas dalyko Vilniaus problemai išspręsti, Vilnių pastumėjo Lenkijos naudai. Nunai esame liudininkais, kad politikos maskaradui atvėsus, ponai Ambasadoriai, nusiėmę sau kaukes, lengva širdimi atidavė Vilnių Lenkijai... Vadinas, musų diplomatai, besivadovaudami „didžiausio palankumo principų", privedė Vilnių prie tokios padėties, kuri davė progos Santarvei aiškiai palinkti Lenkijos pusėn. Kitaip sakant, Santarvė, matydama musų diplomatų nesugebėjimą Vilniaus reikalus ginant, griežtai stojo Lenkijos pusėn. Toksai Santarvės griežtas nusistatymas po šiai dienai tebėra nepasikeitęs. Tat galima tvirtint pasiremiant Santarvės atsakymu (iš 1924 m. gruodžio m.) į Lietuvos vyriausybės notą (1924 m. spalio 17 d.). Dar daugiau: Vilniaus procedurą „užbaigusi", Santarvė temato Lietuvą esant Lenkijos maištininke. Tat galima konstatuoti iš aukščiau minėtosios notos, kurioje yra pasakyta:

„Lenkijos vyriausybė pasiskubino pranešti Ambasadorių Konferencijai, kad kiek tai ją liečia, ji yra pasiruošiusi paklausyti tų patarimų. *Ambasadorių Konferencija pasigailėdama konstatuoja, kad Lietuvos vyriausybė nėra tokio pat nusistatymo.*

„Statydamosi, kad ji nepripažįsta rekomendacijų, kurios jai buvo pasiulytos, Lietuvos vyriausybė, matyt, *nori pažymėti savo valią ir toliau laikytis nesuderinamojo nusistatymo, kurio buvo laikomasi iki šiol, ir nepadėti Santarvės valstybėms sutaikinimo darbe, kurį jos taip norėtų matyti realizuotą. Santarvės vyriausybės pasigailėdamos ima domėn tokį nusistatymą."*

Ar bereikalinga, kurių nors komentarų, šiems Santarvės argumentams aiškinti? Rodos, čia perdaug jau aišku. Tiktai svaigsta galva ir lyg sapne prisimena senai nuskambėjusi Reuterio agenturos žinia, kad Anglijos, Prancijos ir Italijos pasiuntiniai Varšavoje įteikė Lenkijos valdžiai griežtą protestą del Vilniaus aneksavimo...

(Daugiau bus)

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

TREČIA YPATA TARPE.

Kur du pešaši, trečias
į kišenius lenda.
Kuomet trečia ypata
žino — jam nepaslaptis.

Vienas iš rimčiausių įvykių musų gyvenime, tai ta trečia ypata, kuomet įeina į tarpą poros — kita moteris ar kitas vyras. Nedaro didelio skirtumo kuri pusė ima viršų — vis viena tokis įvykis vedusių gyvenime yra begalo tragingas.

Ta kita ypata atsiranda vedusios poros tarpe, paprastai po keleto metų ženybinio gyvenimo. Kuomet pradedama jausti, kad jau esi vedęs, kuomet pergyventa jaunavedžių periodas su visomis jo fosforinėmis grožybėmis, kuomet pradeda išnykti malonus jausmas palietus vienas kito rankas, kuomet ugniniai žvilgsniai nustoja savo spalvos.

Vienų vedusių tarpe toks jaunavedžių periodas esti suvis trumputėlis; kitų visiškai mažai pasireiškiantis, o vėl kitos vedusios poros moka palaikyti tą meilės ugnelę per ilgus metus. Yra ir tokių atsitikimų, kad jaunavedžių dienomis pergyvena visą amžių; tokia pora yra laiminga, nes į tokių žmonių tarpą niekuomet neturi progos trečia ypata įeiti.

Kas nemoka tos šventos meilės ugnelės prižiurėti, ji greitai prigęsta ir pagaliau visiškai atšala ir tuomet ateina trečia ypata pagalbon, pradeda iš naujo kurti tą ugnelę, nes vieta ir medžiaga tam priruošta. Namai be šilumos yra nejaukųs, — reikia smagumo ieškoti kur kitur. Šitai iš netyčių pamatai, kad tavo vyras žiuri kitai moterei tiesiai akysna, ar tavo moteris spaudžia kitam vyrui ranką slaptai. Ką tu tame momente pamatai tos kitos ypatos akyse, tas tavo širdį kaip peiliu perveria. Tu jauti, kad tavo vyras ar moteris tą patį jaučią, ką tu matai tos kitos ypatos akyse.

Atsirado trečia ypata judviejų tarpe; tragiškas gyvenimo momentas! Reiškia, kad jusų gyvenimas nėra tokiu, kokiu jis turėtų buti. Jei dar nepervėlu, tai reikia gelbėtis iš tos nelaimės. Kaip moteris, taip ir vyras, pastebėjęs tokį apsireiškimą, neprivalo pamesti proto ir susivaldymo. Neprivalo vartoti senovės vergijos amžių atgyventą metodą valdyti spėka, arba aitriais žodžiais vaišinti. Atsimink, kad mes dabar gyvename civilizacijos gadynėje ir negalime kito priversti save mylėti kumščia ar persekiojimu. Jeigu jauti savo širdyje pavydą, tai supilk į bonką ir dručiai užkimšęs pakask žemėje.

Vietoje kaltinti savo vyrą ar moterį, ar tą trečią ypatą, visų pirmiausiai pai[illegible]škok kaltės pas save. Pasižiurėk teisingan veidrodin ar ne[illegible]ersimainei nuo to laiko, kaip apsivedei. Jei pamatysi atmainą, paieškok tikrosios priežasties. Sugrįšk į tas dienas, kuomet budavo sudrebi paliestas savo vyro ar moters pirštais, kuomet jo ar jos pabučiavimas apsvaigindavo tave. Atsimink kokį toną kalbos vartodavai, kokiu žvilgsniu žiurėjai į savo vyrą ar savo moterį ir jei dabar to viso švelnumo pas tave nėra, tai paklausk savęs, kur jis dingo? Kodel jo nėra? Tokis analizas paties savęs suteiks tau neapsakomai brangių informacijų ir jei nori buti teisingu, turėti laimę gyvenime, prašalink visas priežastis, kurios naikina tavo laimę, dusina šventos meilės ugnį. Turi stengtis sugrįžti į tą patį jausmą, kokį turėjai vesdamas savo moterį ar vyrą.

Viena iš svarbių priežasčių, kuri ardo vedusių gyvenimą, tai apsileidimas, sužlugimas; apsileidusi moteris turi buti neapsakomai gero budo, kad galėtų palaikyti vyro meilę. Kad ir kvailiausia mergina gali gauti vyrą, bet turi buti išmintinga moteris, kad palaikyti jo meilę prie savęs. Apsileidimas padaro moterį sena: vikrumą ir jausmą palaikyti savyje nėra sunku, jei tik atkreipsi kiek domės. Jauna dvasia gali buti atgaivinama po daugelio metų apsileidimo — pavyzdžių nestoka. Moteris net išauklėjusi šeimyną, kuomet palieka našle ar persiskiria su vyru, gana tankiai susitvarko ir pasidaro suvis kita moteris — net kaimynai stebisi. Ir pradėdama iš naujo gyventi buna laiminga ir mylima savo vyro.

Meilė nėra kokis tai mekaniškas įrankis. Meilės negalima nukalti ant priekalo, nei nulieti tam tikrose formose, kaip kad žvakes kitąsyk liedavo. Meilė yra nematoma jėga, kaip ir pati gyvybė. Nematomai ateina ir jei nemokėsime palaikyti — nejučiomis pranyks. Tai ne koks padaras, bet sielos jausmas. Kiekvienam turėtų buti kelrodžiu pirmoji tikroji meilė ir ne meilę prie savęs reikia taikinti, bet rekia pačiam mokėti prie meilės prisitaikinti.

Daugelis iš mųs padarome klaidų ir nepataisomų klaidų, kaip moters taip ir vyrai. Bet moters pirmutinę klaidą padaro, kuomet įsikala sau į galvą, kad vyras priverstas ją mylėti. Kuomet atsitraukia nuo altoriaus, tegul nei vienas nepamiršta to, kad priesaika, sudėta prie altoriaus ar prieš teisėjo tribunolą svarbios rolės nelošia musų gyvenime ir nediktuoja neigi kontroliuoja vidujinių žmogaus jausmų. Meilė yra gamtos įstatymas, o ne žmonių pagamintas priesaikos formalumas. Meilės jokiais rašytais įstatymais nei priesaikomis nesuvaldysi.

Vedusieji žmonės tarpusavio santykiuose gali ir privalo juostis liuosai, kas pirm apsivedimo negalėjo pasireikšti. Bet tame liuosume turi buti prakilnumas ir tam tikros ribos. Neretai kaip moteris taip ir vyras klysta, kuomet mano, kad vedusieji neprivalo prisilaikyti prakilnumo. Brangus apdaras, šilkinis rubas pavirs į niekus, jei su juo bus pečius šluostomas. Rubą kartais galima greičiau išskalbti, bet vulgariškumu suterštą meilę, kaipo bekunę ėsybę — sielos jausmą, negalima išskalbti.

Jeigu tavo vyras ar tavo moteris pamylėjo ką kitą, o tu to nepageidauji, nori kad jis ar ji tave mylėtų, tai stengkis taip elgtis, kad mylėtų tave, o ne kitą. Jei tu savo pasielgimu ir savo meile negali patraukti jo ar jos prie savęs, tai jei ne kitos kokios priežasties dėlei, tai pagerbimui pats savęs nebandyk kumščia ar persekiojimais priversti save mylėti. Tuomi trečios ypatos iš tarpo judviejų neprašalinsi.

TAIKOS PRADŽIA EUROPOJE

(Pagal *C. Delesle Burns,* iš anglų kalbos — *V. Dargvainis).*

(Tąsa)

Kol Italija dar žiurėjo į žiemius, kaipo į užburtą kraštą, kur galima rasti įkvėpimo menui ir lengvo gyvenimo, Anglijoje netikėtai pradėjo vystytis scenos menas. Šešioliktojo amžiaus pabaigoje bent tarp miestiečių pradingo viduramžių pažiuros į gyvenimą. Shakespeare'o dramose jau kalbama tiktai apie žmonių geidulius ant šios ašarų pakalnės, nebeminint nei dangaus, nei pragaro, nei velnio, nei angelo. Karakteringa Renesanso įtaka matoma ir čia: (1) daug Shakespeare'o temų ir asmenų paimta iš Italijos šaltinių; (2) jo dramų ir tragedijų didvyriai yra aukštos kilmės žmonės, italų vadinami *„principi"*, o ne piemens, audėjai ir dailydės. Iš Shakespeare'o kurinių matoma, kiek Anglija buvo skolinga Italijai, bet tą skolą išlygino Shakkespeare'o įtaka į Prancuzijos ir Vokietijos civilizaciją. Tai yra bene aiškiausis pavyzdys žmonių santykiavimų pasekmes suprasti. Sulyginamai menkos vertės, sakytum, pasakos iš vienos tautos atnešamos kiton iš čia pasikeičia į dramą; drama nunešama į kitas tautas, išliuosuoja žmones iš siauro klasicizmo ir, kiton kalbon išversta, duoda svetimoje scenoje naują, kitokį, negu buvęsis, gyvenimo atvaizdą. Prancuzijos Renesanso literaturą sunkino, kaip ir Italijoje, prancuzų kalbos artimumas latinų kalbai: tačiaus ir čia jau matome, kaip Rabelais juokiasi iš Viduramžių ir giria naująją visuomenę, priėmusią obalsį „Daryk kaip tinkamas!" Penkioliktojo amžiaus prancuzų Renesanso literaturoje randame Ronsard'o ir du Bellay'o raštus, ir to paties amžiaus pabaigoje ir Montaigne'o raštus. Tokiu budu naujasis gyvenimas sudarė naujas poezijos ir prozos formas; poezijos formos sąžiningas tobulumas ir daugybė senovės klasikų citatų, užeinamų Montaigne'o raštuose, įrodo, kad šio naujojo įkvėpimo šaltiniai buvo Italijoje.

Tuo tarpu italai jau mokėsi iš kitų tautų. Flamandai vadovavo muzikoje; bet ir muzikos srityje Italija netrukus liko muzikos centru. Prieš Renesansą *Dufay* iš Tournai pragarsėjo savo nauju harmonijos metodu ir pats 1380 metais pradėjo tarnauti papai Romoje. *Josquir de Pres* iš Antverpo (1445—1521 m.) tarnavo papos bažnyčioje, tuo metu buvusioje Lorenzo de Medici rumuose Florencijoje; vėliau jis perėjo tarnybon pas Prancuzijos karalių Liudviką X-jį. Jo mišios ir giesmės buvo spausdinamos ir platinamos Italijoje ir Vokietijoje. Daug ir kitų flamandų muzikų iškeliavo į svetimus kraštus, ir Flamandijos stylius turėjo įtakos į Italijos ir Prancuzijos muziką. *Palestrina* (1514—1594 m.), didžiausis Italijos muzikas, išpradžių rašė savo kompozicijas Flamandijos stylium, tik vėliau, budamas papos tarnyboje, išvystė gražiausią savitą muziką. Tais laikais inteligentinis ir kulturingas vyras arba moteris turėjo mokėti griežti kokį nors instrumentą.*)

Viduramžiais ir Anglijoje buvo didelio susidomėjimo muzika; Henriko VII-jo ir Elzbietos laikais — jiedu pačiuodu buvo geru muziku, — prasidėjo smarkus muzikos tobulėjimas. *Tallis,* miręs 1585 m. ir *Bird* (1538—1623 m.) gali buti priskaityti prie didžiausiųjų Europos muzikų.

Renesanso įvestos permainos atsirado dėka naujiems išraiškos metodams, naujam meno gaivumui ir ieškojimui grožės. Vėliau jau atėjo pasišventimas mokslui ir sekimas teisybės. Šitai išsireiškė ir naujuose Koperniko įrodymuose, kad žemė sukasi aplink saulę, nežiurint to, kad niekas negalėjo to nei jausti, nei matyti! Tai buvo pasekmė Tycho Brahe ir Keplerio tyrinėjimų planetų judėjimo. Tuo tarpu Galileo tyrinėjo puolamųjų kunų judėjimų įstatymus. Nežiurint vienok to viso, Renesansas buvo labiau meno, negu mokslo laikotarpis. Tačiau pamatinis mokslo principas jau buvo suprastas, — vadinasi, kad įsitikinimui gauti reikalingi yra atatinkami įrodymai, arba, kitaip sakant, tai *kodel* mes tikime yra taip jau svarbu kaip ir *kam* tikime. Žinoma, Viduramžiais jau žinota, kad kaikurie dalykai nėra tokie, kaip atrodo, tad ir Kokernikas nereikalavo iš žmonių perdaug. Bet Viduramžiais tokie keisti apsireiškimai budavo vadinami stebuklais, tuo tarpu žemės judėjimas ir sukimasis buvo ne stebuklas, tik faktas, prie kurio prieita protavimais. Jei protavimas galėjo atliuosuoti žemę ir išstumti iš po dangaus grindis, tai ko daugiau besitikėti? Bailys laukė baisiausių pasekmių; bet drąsuolis ir toliaus sau galvojo ir protavo.

Antra labai didelė permaina, įvykusi Viduramžių pabaigoje, buvo tai penkioliktojo ir šešioliktojo amžių kelionių ir atradimų pasekmės. Tų kelionių tikslas buvo išlaikyti ir ištobulinti kontaktą Europos su Kinija ir su Indija, iš kur, kaip tos gadynės Europos žmonės jautė, ėjo civilizuoto gyvenimo gerybės ir papročiai. Jau buvo įrodyta, kad Europa gaudavo visokius Rytų skanestus ir šilką per Italijos miestus, ypatingai per Veneciją. Didesnė Europos dalis buvo išbadėjusi ir nuskurusi, nuplyšusi. Žmonės skersdavo savo galvijus ir sudydavo mėsą dažniausia delto, kad neturėdavo pakankamai pašaro; amžinai vartojamoji druska ir sudytoji mėsa, be abejonės, įkyrėdavo, tad rytiečių gvazdikai, šaknelės ir tt. turėjo atrodyti dideliai gardžiais smaguriais. Toliaus, civilizuoti rubai niekados nebutų išsivystę žiemiuose iš vilnų ir kailių be šilko ir medvilnių iš rytų. Bet penkioliktojo amžiaus pabaigoje haravanų keliai budavo užstojami, ir Italija vis mažiau ir mažiau tegaudavo prekių iš rytų. Atėjo turkai. Per eilę metų jie puldinėjo civilizuotas Rytų Azijos tautas ir galų gale 1453 metais paėmė Konstantinopolį. 1517 m. jie paėmė Kairą ir tuo sunaikino didžiausią Viduramžių turgavietę, kur vakarų žmonės sueidavo su rytiečiais. Kelias į rytus buvo uždarytas. Venecijos turtai pradėjo mažėti. Prancuzų ir flamandų miestai virto dideliais prekybos centrais. Jau 1450 metais Bourges miesto pilietis Jacques Coeur turėjo prekybos ryšių su visais Europos centrais. Bet jei nebuvo galima eiti į rytus sauszemio keliais, tai ar negalima surasti jurų kelio? Marko Polo, kai pamename, sakė, kad už Kinijos esąs didelis okeanas; be to kaikurie mokslo vyrai pasakoja, kad pasaulis yra rutulio pavydalo. Kas pasieks rytus jurų keliais, tas suras neapsakomus turtų šaltinius, galėdamas duoti Europai visa tai, ko ji dabar, matomai, jau nebetenka. Šitos sąlygos ir drąsino jureivius ieškoti laimės vakarų okeane.

Visų svarbiausis atradimas buvo tai pasekmė kelionių, kurias atliko Spanijos laivais Gennos jureivis Kristopas Kolumbas, — susidarė ilgainiui dideli ir svarbus santykiai tarp Europos ir žmonių to krašto, kurį šiandien vadiname Amerika. Bet Kolumbas pats manė, kad atrado Aziją. Ir kai jau paaiškėjo, kad tai yra Naujas Pasaulis, niekas kitaip apie jį nemanė, kaip tik kaipo apie laukinių žmonių apgyventą žemę, kur galima rasti aukso. Spanų įsiveržimo Amerikon lyderiai, žinomi vardu Konkvistadorai (Conquistadores), daug turtų Amerikoje prisivogė ir dar daugiau sunaikino.

Svarbesnės, tuojaus matomų pasekmių atžvilgiu, buvo portugalų jureivių kelionės aplinkui Gerosios Vilties Smailagalį į Indiją. Teisybė, Magelanas, atlikęs baisią kelionę (1519—1522 m.) aplink Pietų Ameriką, per Ramųjį Okeaną, buvo pasiekęs Aziją, bet kelionė Rytų linkui buvo labiau praktinga. Tryliktame šimtmetyje vienas Genuos laivas buvo išplaukęs Afrikos pakraščiais, ieškodamas kelio į Indiją, bet jis žuvo ir niekas apie jį niekados nebegirdėjo. Portugalai, kunigaikščio Henriko Jureivio raginami, tarp 1420 ir 1460 m., tyrinėjo vakarų Afrikos pakraščius ir buvo pasiekę gana tolimas vietas pietuose. Pagaliaus 1497 m. Vasko de Gama apsuko Smailagalį, persiyrė per Indijos Okeaną ir sustojo Kalkutoje, pietvakariniame Indijos pakraštyje. Po to jau prasidėjo kelionės aplink Afriką ir ačiu tam Europa palaikė artimus ryšius su Indija ir Kinija. Portugalai pirmieji pasiekė Kiniją jurų keliais ir 1517 metais pradėjo prekybą su Kantonu.

(Daugiau bus)

*) Net Viduramžiuose didžiunai dažnai budavo minstrelais. Froisart sako apie Gaston'ą de Fox: „Jis labai mėgdavo instrumentų harmoniją ir pats galėdavo gan gerai atlikinėti."

DAUGIAU SUAUGUSIŲ JAUNUOLIŲ.

Iš tilpusių iki šiol „Tėvynėje" darbuotojų pareiškimų matosi, kad jie kalba tik apie organizavimą kuopų prie Vaikų Skyriaus. Organizavimas vaikų prie SLA. yra lygiai svarbus darbas, kaip ir prirašymas naujų narių į suaugusiųjų skyrius. Priauganti karta yra musų organizacijos ateitis — apie tai dviejų nuomonių buti negali. Todel organizavimas Vaikų Skyriaus kuopelių prie S. L. A. kuopų yra svarbus ir butinas darbas ir butų begalo didelė dovana musų organizacijai, kad šio Antro Auksinio Konkurso metu neliktų nei vienos SLA. kuopos, kuri neturėtų ir jaunuolių Vaikų Skyriaus kuopolės.

Bet tuo patim kartu mums reikia stengtis suorganizuoti ir augusio jaunimo kuopas, jei kur negalima pritraukti jaunuolių prie gyvuojančių kuopų. Ypač didesnėse lietuvių kolonijose SLA. darbuotojai turėtų pasirupinti šituo svarbiu reikalu. Juk ir suaugusis jaunimas, kuris šiandien jau nutolęs nuo lietuvių gyvenimo, yra lygiai brangus musų organizacijai ir visam Amerikos lietuvių gyvenimui, kaip ir priauganti jaunuoliai. Todel reikia dėti visų pastangų, kad kuodidžiausis skaitlius ir suaugusiojo jaunimo pritraukus prie S. L. A. ir mums rodos, kad geriausis ir prieinamiausis budas tatai pasiekti yra organizavimas atskirių jaunimo kuopų. Čionai augusiam jaunimui gana sunku susiprasti ir susijungti visuomenės darbams su ateiviais iš Lietuvos. Todel duokime progos tam jaunimui savistoviai pačiam dirbti ir plėsti musų organizacijos tikslus ir darbus čionai augusio jaunimo tarpe. Turime atminti, kad mes, ateiviai, to nepasieksime tarpe čion augusio jaunimo, ką gali lengvai atlikti patys jaunuoliai tarpe savo draugų ir pažįstamų.

Taigi bekalbėdami apie organizavimą Vaikų Skyriaus kuopelių, bedirbdami šį svarbų ir musų organizacijai butiną darbą, kartu nepraleiskime nei mažiausios progos nepasidarbavę ir čionai augusio jaunimo pritraukimui prie SLA. To iš mųs reikalauja musų jaunimo likimas ir musų organizacijos labas.

KONKURSO DARBUOTOJU PRANEŠIMAI

1 kp., Edwardsville, Pa., org. Jonas Burdulis praneša: „Neapsirikote atiduodami pirmą garbę dzukų tautai Antro Auksinio Konkurso darbuotojus skelbti pradėdami. Matyt jau iš patyrimo žinote, kad su dzukais didelių šposų krėsti negalima, nes jei dzukas ką užmano padaryti, tai truks ar pliš, o jis savo atliks. Dar prieš balandžio pradžią prisiunčiau penkis naujus narius, o su pirma diena balandžio jau pasiunčiau septynias aplikacijas, tai viso 12 naujų narių ir tai tik pradžia darbo. O dzukiškas priežodis sako, kad pradžia darbą gaišina, tai kuomet jau įsismaginsiu dirbti, tuomet pamatysite ką dzukai gali! Jau vėl turiu kelis naujus aplikantus ir daug pasižadėjusių. Taipgi esu pasiryžęs tinkamai pasisukinėti tarpe čionai augusio jaunimo ir prirašyti kuodaugiausiai prie SLA. jaunų, gražių merginų ir vaikinų ir tikiuosi, kad netrukus visi Kingstono ir Edwadrsvillės jaunuoliai prigulės prie SLA. 1-mos kuopos. Žinoma, nepaliksiu ir ateivių, kurie tik bus tinkami musų organizacijai. Todel prisiųskite glėbį aplikacijų."

14 kp., Cleveland, Ohio, org. V. P. Banionis praneša: „Praeitam kuopos susirinkime prirašiau tris jaunas naujas nares. Sekančiam susirinkime bus nesulyginamai daugiau."

O antrasis 14 kuopos organizatorius **J. Mažeika** pareiškia: „Meidžiu įrašyti ir mane į Antro Auksinio Konkurso lenktyniuotojų knygą ir kartu prisiųskite nemažą glėbį aplikacijų, kad nereikėtų Tamstų taip tankiai ‚baderuoti'. Musų draugas P. V. Banionis pereitame kuopos susirinkime pasirodė su apie pustuziniu naujų narių, todel ir mes kiti organizatoriai nepasiduosime tam gudruoliui! Clevelandas žada šiame konkurse sumušti rekordą, nes mat čionai dar niekuomet nebuvo tikro vajaus prirašymui naujų narių prie SLA. Todel dabar yra progos musų miestui ir jo darbuotojams parodyti savo spėkas ir mes jas parodysime!"

132 kp., Seltzer City, Pa., org. Jonas Žilinskas praneša: „Kadangi metiniame kuopos susirinkime tapau išrinktas organizatorium, tai dabar paskelbus Antrąjį Auksinį Konkursą meldžiu ir mane įrašyti į konkursistų knygas. Aš stengsiuos kiek išgalėdamas pasidarbuoti, kad prirašius kuodaugiausiai narių prie musų kuopos, taipgi neužmiršiu ir jaunimo."

136 kp., Cleveland, Ohio, org. Stasys Cerauka praneša: „Malonėkite ir mane užregistruoti į Antrą Auksinį Konkursą, nes kuopa šiam darbui mane išrinko. Nors aš nelabai drąsus buti organizatorium, bet nebijau stoti lenktynėse su savo kaimynais — 14 kuopos organizatoriais, kurių yra net penki vyrai kai aržuolai. Ir kaip man išrodo, tai jie jau pradeda drebėt, kuomet prisimena, kad ir aš šalimais jų darbuojuosi. Ar dovaną laimėsiu ar ne, bet kai kam baimės jau padariau ir priverčiau juos dirbti, o tuo tarpu ir pats stengsiuosi darbuotis kiek išgalėdamas."

143 kp., Scranton, Pa., org. Kazys Genys praneša: „Pranešu, kad gavau du nauju nariu. Turiu prisižadėjusių ir daugiau, bet ne esu tikras ar jie ateis į sekantį kuopos susirinkimą, todel apie juos nieko ir nerašau. Pranešiu vėliaus, jei jie išpildys savo pasižadėjimą."

158 kp., Springfield, Ill., org. P. Jurkonis praneša: „Musų kuopa išrinko net tris organizatorius dalyvauti Antrame Auksiniam Konkurse. Apart manęs yra dar išrinkta: **Elena Bucevičiutė ir Anelė Malonienė.** Jau galim pasirodyti ir su savo darbo pradžia — iki balandžio 5 d. jau prirašėm 9 naujus narius. Toliau — bus daugiau."

159 kp., Collinsville, Ill., fin. sekr. J. Endriejaitis praneša: „Šiuomi meldžiu užregistruoti į Antrą Auksinį Konkursą musų kuopos du organizatoriu, kuriais yra **Marė Girdžiuvienė** ir **Petras Marmontavičius.** Taipgi čionai prisiunčiu ir tris naujus narius, kas reiškia, kad musų organizatoriai nesnaudžia ir su 1 d. balandžio stojo darban."

198 kp., Akron, Ohio, org. V. T. Nevarauskas praneša: „Malonėkite mane užregistruoti į Antrą Auksinį Konkursą. Pereitam konkurse laimėjau gabalą aukso, tai ir vėl norisi antru kartu šmotelį jo gauti. Tikiuosi šiuo kartu priseis jums daug didesnis gabalas aukso prisiųsti į Akroną, nes stojom darban net trys organizatoriai. Kitais dviem organizatoriais yra buvusieji musų kuopos finansų raštininkai: **B. A. Beleckienė** ir **B. Jarošius,** kurie gerai pažįsta visus vietos lietuvius ir todel tikimės prirašyti visus prie SLA. Mes dirbsime visi bendrai ir aš tuomi džiaugiuosi, nes kitaip gali buti man riestai. Jau kelis naujus narius turime, o ateityje bus daugiau."

231 kp., Easton, Pa., org. J. Simanauskas praneša: „Esu išrinktas musų kuopos organizatorium dalyvauti Antrame Auksiniam Konkurse, todel malonėkite įrašyti ir mane į tą laimingą konkursistų knygą, kurioj turbut aš busiu paskutinis. Nors Eastonas neskaitlingai apgyventas lietuviais, bet siųsdami aplikacijas nepamažinkit skaitliaus, nes esu pasiryžęs pasidarbuoti SLA. organizacijai ir savo kuopai."

247 kp., Woodlawn, Pa., sekr. ir org. J. Plečkaitis rašo: „Anot tos patarlės: Visi vyrai ir Baltrus, taip lygiai ir aš stoju į Antrą Auksinį Konkursą, kuomet prie to darbo taip energingai griebiasi visų SLA. kuopų darbuotojai. Musų kuopa kovo mėn. susirinkime vienbalsiai užgyrė konkursą ir mane įgaliojo jame dalyvauti. Gal gi ir pasiseks nors šmotelis aukso laimėti, tik siųskite greičiau amunicijos, o aš tuojaus pradėsiu rinkti rekrutus ir juos statyti į eiles."

272 kp., Amsterdam, N. Y., sekr. V. Petrila praneša: „Čionai prisiunčiu tris naujus narius, kuriuos pačioj pradžioj prirašė musų Antro Auksinio Konkurso organizatorius **Alfonsas Mikulaitis.** Matyt musų organizatorius yra pilnai pasišventęs pasidarbuoti musų garbingos organizacijos labui ir sakė reikės gerai pakedenti visą Amsterdamą iki pasieks savo tikslo. Ir matyt, kad jis to pasieks, nes vos stojo darban ir jau tris narius turi."

274 kp., Spring Valley, Ill., valdyba praneša: „Malonėkite užregistruoti į Antrą Auksinį Konkursą musų kuopos organizatorius: **Jurgį Glovecką** ir **Marijoną Šalaševičienę,** nes jie yra pasiryžę pasidarbuoti musų kuopos ir visos organizacijos labui. Ir mes neabejojame, kad jie tinkamai pasidarbuos, todel palaikykite jiems ir geroką gabalą aukso."

275 kp., Springfield, Ill., org. Veronika Stimburienė praneša: „Meldžiu ir mane užregistruoti į Antrą Auksinį Konkursą, nes esu kuopos įgaliota jame dalyvauti. Nors kai kas mano, kad moterys yra blogi organizatoriai, bet aš stengsiuosi pasidarbuoti ir gal pavyks parodyti, kad neveltui moterys iškovojo sau lygias teises su vyrais."

S. L. A. REIKALAI

SLA. 10-to APSKRIČIO REZOLIUCIJA.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje dešimtas apskritys, Wisconsin valstijoje, balandžio 19 d., 1925 m., Turner Hall, Racine, Wis., masiniame susirinkime apsvarstęs Lenkijos su Vatikanu pasirašytą konkordatą randa reikalingu išnešti sekančią rezoliuciją:

Kadangi Lenkijos su Vatikanu sudarytu konkordatu Vilniaus kraštas įjungiamas į Lenkų bažnyčios organizaciją;

Kadangi tuo įjungimu Vilniaus krašto į Lenkijos bažnyčios organizaciją lietuviai atiduodami per bažnyčią lenkinimui; ir

Kadangi Vatikanas, su Rymo papa priešaky, geru noru sankcionavo lenkų smurtą Vilniuje, pamindamas po kojų teisingumą ir tuo budu prisidėjo prie lenkų užgrobimo Lietuvos žemių,

Todel masinis susirinkimas:

1. Griežtai protestuoja prieš tokį įžeidžiantį lietuvių tautos garbę Vatikano pasielgimą;

2. Reikalaujame, kad Lietuvos vyriausybė į tai tinkamai reaguotų ir be atidėliojimo išsiųstų iš Lietuvos Vatikano atstovą Zecchini, atšauktų Lietuvos atstovą iš Vatikano ir imtųsi priemonių atvaduoti Vilnių;

3. Įvertinus Vatikano žygius ir pasielgimą Vilniaus krašto reikaluose, prašoma visus lietuvius susidomėti Vatikano ir visų klerikalų Lietuvoje ir Lenkijoje vedama politika, kuri veda Lietuvą per Vatikaną į Varšavą;

4. Pasiųsti kopijas šios rezoliucijos Lietuvos Respublikos Atstovybei Amerikoje ir į „Tėvynę".

SLA. 10-to apskričio valdyba—

Pirm. — **Antanas A. Pakšys,**
Sekret. — **M. Kasparaitis,**
1420 Howe St., Racine, Wis.

AUKA SLA. NAŠLIŲ IR NAŠLAIČIŲ FONDUI.

SLA. 27 kp., Auburn, Ill., su balandžio mėnesio blanka prisiuntė 10 dol. auką į SLA. Našlių ir Našlaičių Fondą. Pažymėdama šitą malonų faktą kartu tariu širdingą ačiu 27 kuopai ir jos darbuotojams už atmintį musų organizacijos šio svarbaus Fondo, kuris jau ne vienam nelaimės ištiktam SLA. nariui sunkų gyvenimą palengvino. Ačiu už tokią gausią auką!

P. Jurgeliutė — SLA. Sekr.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

43 kp., So. Boston, Mass.

SLA. 43-čios kuopos susirinkimas įvyks pėtnyčioj, gegužės 8 d., 1925 m. Visi nariai prašomi buti šiame susirinkime, nes labai svarbių reikalų turime apkalbėti. Taipgi nariai ir narės, kurie turite paėmę tikietus del vakarienės gegužės 10 d., prašome šiame susirinkime atnešti kuopos valdybai, kuri turi sutvarkyti skaičių tikietų.

Taipgi visus 43 kuopos narius prašau dalyvauti SLA. 43 kp. vakarienėje geg. 10 d., Lietuvių Svetainėje. Nepamirškite ir savo draugus atsivesti į šią vakarienę susipažinimui su SLA. nariais ir musų organizacijos prakilniais tikslais.

J. M. Neviackas — prot. sekr.

36 kp., Chicago, Ill.

Viena iš didžiausių SLA. kuopų yra musų 36-ta kuopa, kuri baigia pirmą ketvirtdalį šimtmečio gyventi ir greitai turės progos apvaikščioti 25-kių metų jubilėjų. Kaip visiems tenka pergyventi visokių valandų: gražių, švelnių ir audringų, taip ir šiai 36-tai kuopai prisėjo pirmieji 10 metų skursti, nes dirva čia buvo gana varpučiu užžėlusi, tik vėliaus išsidirbo pilietystės teisės ir su 36 kp. pradėjo skaitytis netik chicagiečiai, bet ir kitos visos pažangesnės SLA. kuopos. Ir dabar atvykus Susiv. nariui iš kur nors Chicagon apsigyventi, pirmiausia ieško 36-tos kuopos, kad jon persikėlus, nors čia randasi dabar keliolika SLA. kuopų įvairiose miesto dalyse, bet jos nėra tiek svarbios ir žinomos, kiek 36 kuopa.

Pereitais metais kilo triukšmelis kuopoje renkant atstovus į Seimą ir karštesni nariai net manė pasitraukti iš šios 36-tos kuopos ir įkurti naują kuopą. Tokis neramumas tąsėsi iki gruodžio mėn. iki įvyko rinkimas kuopos valdybos. Išrinkus mane pirmininku, rodos, kad tas neramumas nyksta ir čia gali sugyventi visokių pažiurų bei persitikrinimų nariai. Butų negražu ardyti per tiek metų įsigyvenusę kuopą, kurioje priguli įvairiausių užsiėmimų profesionalai ir iki paprasto darbininko. Rodos, kad nėra kitos panašios kuopos, kurioje butų tiek inteligentijos ir tiek narių su aukšta apsauga. Iš sekretoriaus atskaitų galima matyti, jog iš 36 kp. tukstančiais įplaukos siunčiamos į Centro iždą.

SLA. 36-ta kuopa priguli prie vietos draugijų sąryšio, kurio pastangomis tapo pastatyta puiki **Chicagos Lietuvių Auditorija.** Kuopa pereitais metais buvo pirkusi už $200 šėrų, dabar, balandžio 1 d. laikytam susirinkime (pirmu kartu C. L. A. svetainėje), nutarta dar už $200 paimti šėrų svet. baigimui.

Prasidėjus vajui Antro Auksinio Konkurso, 36 kp. stoja aktyviai darban. Josios jau pasižymėjęs pereitam konkurse organizatorius A. Bračiulis pačioje pradžioje darbo pridavė kuopai 23 kandidatų aplikacijas; sekantis žalpis pridavė 5 aplikacijas ir žemaitis 1 aplik. Taigi su pradžia konkurso musų kuopa gavo 29 naujus kandidatus, todel nėra abejonės, jog 36-tos kuopos organizatoriai iki naujų metų gaus mažiausia 100 naujų narių. Dabar 36 kp. turi virš 400 narių, tai baigiant šiuos metus bus smagu skaityti 500 ar daugiau narių ir apvaikščioti 25 metų jubilėjų ir tai naujo nuosavo lietuvių namo svetainėje!

Dabar 36-ta kuopa turi valdybą susidedančią iš veiklių narių; užrašų raštininkė — p-lė Marcijonaitė, gabi mergina ir savo pareigas gerai atlieka, moka gražiai ir aiškiai lietuvių kalbą; p. A. Stanulis — finansų raštininkas jau kelinti metai kuopai gerai tarnauja ir visi kiti gatavi visados kuopos gerovei pasidarbuoti, tik meldžiama visų narių padėti valdybai. Dabar ypatingai visų narių prašoma, kad savo draugus, neprigulinčius prie SLA., pakalbintumet įsirašyti ir tokių lietuvių adresus paduokite musų kuopos organizatoriams, o jie aplankys ir išpildys aplikaciją. Be to reikia kalbinti ir jaunus vaikus — mergaites prie SLA. prisirašyti. Kuomet jų bus didesnis burelis, galima bus įvesti mokyklėlė ir dabar jau turint savo svetainę, maloniau bus ir veikti, susispietus kaip bitėms avilin.

SLA. 36 kp. yra moterų — merginų apie 100 narių, todel manau, jog ateinantį rudenį musų gerbiamos narės suruoš didelę — didžiausią vakarienę naujoje svetainėje, kaip kad mes matėme iš laikraščių, kaip kada Shenandoah, Pa. moterys parengė puikią vakarienę, o dabar nuolatos Bostono ir Brooklyno moters rengia vakarienes. Užtad neapsileidžiant ir musų chicagietės 36 kp. narės pasitikiu padarys ir nustebins visus. Į tokią vakarienę mes pakviesime visus SLA. narius, bei kitų kuopų narius pas mus į svečius. 36-toj kuopoj žydi pilna demokratybė ir gal delto čia patelpa ir sugyvena nariai visokių persitikrinimų.

M. J. Damijonaitis.

Nauja SLA. 323 kp., Glendale, Pa.

Šiame šalimais Carnegės esančiam miestely susitvėrė nauja SLA. kuopa, kuri gavo iš Centro numerį 323. Naujosios kuopos valdyba susideda iš sekančių narių: pirmininkas — M. Daukienė, vice-pirm. — Milda Balčiunytė, fin. raštininkė ir iždininkė — Ona Baranauskienė, prot. raštininkė — Marijona Liepiutė.

Balandžio 5 d. ši naujoji kuopa laikė pirmą savo mėnesinį susirinkimą ir tarpe kitų kuopos reikalų buvo apkalbėti budai del Antrojo Auksinio Konkurso vajaus ir ant vietos buvo išrinkta dvi jaunos ir energingos organizatorės: panelės Marijona Liepiutė ir Milda Balčiunytė. Šiodvi jaunos organizatorės davė garbės žodį, kad darbuosis tol, kol visoj Carnegės apylinkėje neliks nė vieno lietuvių jaunuolio bei jaunuolės, kurie nebutų SLA. 323 kp. nariais. Jos neaplenksiančios nė senesniųjų lietuvių, bet jų visos pastangos bus atkreiptos į jaunimą ir reikia pasakyti, kad joms toje srityje gerai ir seksis, nes jos pačios yra jaunos mergaitės, tai joms bus lengviau prieiti prie jaunimo, negu kam kitam.

Šioji naujoji SLA. kuopa daugumoje susideda iš Amerikoj gimusių ir augusių jaunuolių ir daugumoj iš moterų bei merginų ir naujosios kp. valdyba susideda vien tik iš gražiosios lyties; nors kuopoje yra ir keletas vyrų, bet matoma moterys yra čionai vadovaujanti spėka.

Carnegėje yra ir kita SLA. 128 kp., kuri yra užvaldyta bolševikų ir narių nepasitenkinimas jų valdymu prirengė dirvą susitverti naujai kuopai, nes tie vaidai, tie nuolatiniai barniai 128 kp. susirinkimuose yra daėdę iki gyvam kaului tiems nariams, kurie nėra bolševikų šalininkais ir nemėgsta tų „bolševikiškų diskusijų". Ir jei nebut susitvėrus nauja kp., tai netik ką iš naujų narių šiuom laiku nieks nenorėjo rašytis prie 128 kp., bet ir senieji jau buvo pradėję mesti SLA., pareikšdami, kad jie ilgiau negali pakęsti tų barnių ir tos bolševikiškos politikos. SLA. 128 kp. valdytojai kaip tik išgirdo, kad tveriasi nauja kuopa, tai labai sujudo ir šaukė net ekstra susirinkimą, rašė protestą į Centrą ir į ekstra susirinkimo protokolą įrašė, kad organizatoriai naujosios kp. apšmeižė juos vaikščiodami po namus, tik nepasakė kaip juos apšmeižė. Lyk jie nežino, kad juos negalima nė apšmeižti, nė pagirti, kad ir kas norėtų, nes jie gana įvales yra žinomi netik visos Carnegės lietuviams, bet ir apylinkės lietuviams. Ir aš turiu pasakyti, kad jų niekas ir niekur nešmeižė, kaip kad jie daro per „Laisvę". O kas rašėsi prie naujosios kuopos, tai jie gana gerai pažinojo 128 kp. dabartiniuš valdytojus ir jiems jokių aiškinimų nereikėjo.

Visi bolševikų protestai ir jų šmeižtai per „Laisvę" negalėjo nieko pakenkti susitverti naujai kuopai ir kaip nauja kp. jau yra, tai ir vėl jiems parupo: „kas valdys tą naują kuopą?" Prieidami vis klausinėja apie tai.

Bet aš šiuomi užtikrinu 128 kuopos valdytojus, kad naujoji SLA. kp. neprašys jų ateiti ją valdyti — galite nesukti del to savo galvų.

SLA. narys.

207 kp., So. Manchester, Conn.

Čionai noriu tarti keletą žodžių SLA. 207 kuopos nariams. Su 1 d. balandžio musų Susivienijime Lietuvių Amerikoje prasidėjo šventi metai, kuriuos Pildomoji Taryba pavadino Antru Auksiniu Konkursu. Man esant SLA. nariu ir žinant kokį milžinišką darbą atlieka musų organizacija delei tų lietuvių, kurie priklauso prie S. L. A. — rodos nereikėtų aiškinti, nes visi žino, kad SLA. teikia pagalbą tukstančiams žmonių nelaimės patiktiems kiekvienais metais, kurie yra SLA. nariais.

Todel dabar laikas visiems lietuviams prisirašyti prie S. L. A., kurie dar nėra SLA. nariais. Musų pareiga yra prirašyti nors po vieną naują narį laike Antro Auksinio Konkurso, o tuomi atliksime prakilnų darbą delei SLA. ir tiems, kuriuos prirašysime.

Taigi šiuomi kreipiuosi į 207 kuopos narius, kviesdamas visus prisidėti prie to švento darbo prirašymui naujų narių prie SLA. Aš, kaipo Antro Auksinio Konkurso organizatorius, esu pasiryžęs prirašyti visus Manchesterio lietuvius prie SLA., imant nuo 2 iki 50 metų amžiaus. Well, pradžia jau yra, toliau bus daugiau.

Žinotina visiems 207 kuopos nariams, kad pradedant gegužio mėnesį ir ant toliaus kuopos mėnesiniai susirinkimai perkelta į antrą nedėldienį kiekvieno mėnesio. Sekantis susirinkimas įvyks 10 d. gegužio, 1:30 val. po pietų, Tinker svetainėj, So. Manchester, Conn. Nariai malonėkite pributi į susirinkimą ir atsiveskite naujų narių prirašymui prie SLA. 207 kuopos.

A. Tvaronaitis,
konkurso org.

198 kp., Akron, Ohio.

Laikytam 198 kp. susirinkime balandžio 19 d. perbėgus visus kp. reikalus bei tarimus, prieita prie naujų sumanymų. Organizatorius įnešė, kad kp. nupigintų įstojimą naujai prisirašantiems nariams taip, kaip pereitą metą kad buvo per 6 mėnesius, nuo liepos 1 d. iki gruod. 31 d. Įnešimas vienbalsiai priimtas, kad nupigintas įstojimas tęstųsi visą Antro Auksinio Konkurso laiką.

Nors nebuvo drąsos nei įnešti tą nupiginimą, nes per pereitą nupiginimo laiką nekurie kp. nariai nebuvo pilnai patenkinti. Vieni sakė kas nori tapti SLA. nariais, tai gali užsimokėti pilną įstojimą, kaip mes kad užsimokėjome. O antri sakė, kad SLA. jokių nupiginimų daryti nėra reikalo, nes ir taip rašosi gana skaitlingai ir už kelių metų visi Amerikoje gyvenanti lietuviai taps S. L. A. nariais. Nors tas gali buti tiesa ir aš pilnai sutinku su jų pareiškimais, bet kad dabar nupiginimas reikalingas, tai gali paliudyti visi 3 organizatoriai musų kp. ir taipgi visi nariai.

Pas narius dabar toksai upas, kad per tą Antro Auksinio Konkurso laiką neliktų Akrone nei vieno lietuvio, kuris

neprisirašytų prie SLA., jei tik jo sveikata ir amžius leidžia. Tą liudija 3-jų organizatorių išrinkimas, nes iki Antram Auksiniam Konkursui vis tik vienas organizatorius budavo— jau per 4 metus tarnavo V. T. Neverauskas org. ir pirmam auk. kon. laimėjo gerą gabalą aukso. Bet dabar Antram Auk. Konk. vajui tapo išrinkta dar 2 veiklųs nariai — B. A. Beleckienė ir B. Jarošius, kurie yra daug pasidarbavę 198 kp. Kada kokis parengimas ar lošimas, tai netiktai kad lošė abudu gerai kaipo aktoriai, bet ir po lošimui eina ir užima vietas kaipo darbininkai patarnauti. Taip pat ir ant piknikų netik kad dirba, bet ir paaukoja daiktų kelių dolerių vertės leisti ant laimėjimo, iš ko kp. įplaukia po keliolika dolerių. Žodžiu sakant, darbuojas kiek jų jėgos neša kp. labui ir visam SLA. Tai gal užtai visi nariai vienbalsiai nutarė tą nupiginimą įsirašymo, kad duoti progos pasidarbuoti. O pasibaigus Auk. Konk. laimėti po gerą gabalą aukso. Kadangi pas narius tokis upas, tai nėra abejonės, kad jie prigelbės organiz. kiek galėdami, o tada tikslas bus atsiektas.

T. V. Neverauskas — organiz.

---

185 kp., Indiana Harbor, Ind.

Kaip visur po visas lietuvių kolonijas Jung. Valst. SLA. užima pirmą vietą veikime, taip ir pas mus Ind. Harbor, SLA. užima pirmą vietą tuo žvilgsniu. Tiesą pasakius, čia randasi nemažas L. P. D. Kliubas, bet neįstengia pasirodyti viešai laikraščiuose su savo nuveiktais naudingais darbai. Todel mes turime žiurėti, kad SLA. užimtų pirmas eiles veikime ir kad butų ant naudos visuomenei, kad skleistų apšvietą, ragintų tuos, kurie dar nėra SLA. nariais, kad tuoj visi butų musų tarpe. Taigi praėjusiam kuopos mėnesiniam susirinkime buvo plačiai apkalbėta ir liko nutarta, kad visi parengimai laike Antro Auksinio Konkurso butų rengiami su agitacija ir kad butų aiškinama apie SLA. Kas nutarta, tas turės but ir padaryta.

Kuopa jau du kartu surengė vakarus del „Dzimdzi-Drimdzi". Pirmą kartą nuo įplaukų nuošimtis buvo skirtas Vilniaus našlaičiams ir liko pelno 17 dolerių. Antru kartu buvo skirtas 10% del SLA. Našlių ir Našlaičių Fondo ir liko pelno 10 dol. Pirmu kartu nebuvo tiek daug įplaukų, bet kad buvo mažesnės išlaidos, tai liko daugiau pelno. Šiuo kartu mes turėjome daug daugiaus įplaukų, bet kad buvo didesnės išlaidos, tai mažiaus liko.

Tie surengimai atliko du labai naudingu darbu. Viena, davė progos musų vienintėliams Lietuvos artistams supažindinti mumis su Lietuvos menu ir kartu atgaivino musų atmintį apie mylimą tėvynę Lietuvą. Antra, laike parengimų pasidarė keli doleriai pelno ir nuo pelno mes sušelpiame nors keliais doleriais vargdienius. Taigi jeigu visos SLA. kuopos rengtų vakarus del „Dzimdzi-Drimdzi" ir skirtų pelną N. ir N. Fondą, tai šis fondas žymiai padidėtų ir tuomet galėtų daugiau paskirti sušelpimui patekusių nelaimėn musų varguolių SLA. narių. Ir antra, tos kuopos turėtų progos išgirsti labai daug, ko dar nėra girdėję.

Na, pasiklausykit ką musų kuopos organizatorius žada padaryti. Nugi žada gauti PIRMĄ dovaną SLA. Antrame Auksiniam Konkurse! Praėjusiam konkurse musų organizatorius p. Pr. Barzdys laimėjo antrą dovaną $50. Bet jis sako, kad jam buvo labai nepatogu dirbti, nes reikėjo labai daug vaikščioti, mat musų kolonijoj lietuviai yra labai išsisklaidę gyvena. Bet dabar nusipirko naują automobilių, su kurio pagalba žada žaibo greitumu visus aplėkt ir prirašyt prie SLA., kurie dar nėra SLA. nariais. Su juo perdaug „štukavot" negalima, nes p. Pr. Barzdys gali tai padaryti ir mes tikime, kad jis taip ir padarys kaip ketina. Aš nuo savęs linkiu jam geriausių pasekmių gauti daug naujų SLA. narių.

SLA. narys.

---

60 kp., Grand Rapids, Mich.

Balandžio 5 d. laikytame 60 kp. susirinkime rengimo paskaitų komisija pranešė, kad paskaitos jau surengta. Tik pasirodė, kad minėtoji komisija kreipėsi į pašalinę spaudą su atspausdinimu plakatų, tai del to kilo karštos diskusijos. Komisija aiškinosi, kad jau buvo trumpa laiko, tai tokiu budu ir pasiuntusi plakatus atspausti į artimiausią spaustuvę. Patartina 60-tos kp. darbuotojams, kad ateity tas neatsikartotų su kuopos parengimų apgarsinimais. Visados reikia kreiptis į savo spaustuvę ir remti ją, o nepašalines spaustuves, tai ir susirinkimuose nebus vaidų.

Paskaitos įvyko nedėlioj, 5 d. balandžio, kuriose Dr. Šemoliunas labai puikiai aiškino apie žmogaus sveikatą. Publikos buvo pilna svetainė ir visi užsilaikė ramiai ir atydžiai klausėsi. Matyt visi buvo užganėdinti iš Dr. Šemoliuno paskaitos.

Aukščiau minėtam susirinkime rezignavo organizatorius T. Aleksynas. Jo vieton išrinkta net du organizatoriai — J. Lapinskas ir D. Graičaitis. Bet darbuosimės išvieno, tai norėčiau pranešti savo draugui, kad užsiregistruodamas užsakytų Centre gerą gabalą aukso, kad užtektų abiem. O antra, vėl Grand Rapids kolonijoj yra sunki dirva dirbti, tai reiks daug prakaito išliet. Todel prašau visų SLA. 60-tos kp. narių paremti organizatorių darbą šio Antro Auksinio Konkurso metu, kad kiekvienas narys užsidėtų sau mažą pareigą — surast nors po vieną naują narį del organizatorių, nes žinot, kad vieniem organizatoriam yra vargas surasti visus vietos lietuvius. Tad su pagalba visų narių organizatoriai stengsis visom savo išgalėm prirašyti kiekvieną lietuvį prie garbingos didžiulės lietuvių SLA. organizacijos.

Toliau šiame susirinkime nutarta perkelti kuopos susirinkimai į šiokių dienų vakarus. Sekantis susirinkimas tuo patim paprastu laiku, o birželio mėnesio susirinkimas įvyks seredoj, 3 d. birželio ir seks per visą vasarą pirmą seredą kiekvieno mėnesio 7:30 val. vakare, toj pačioj svetainėj. Tai visi nariai įsitėmykite gerai, kad nepamirštumet šitų permainų.

J. Lapinskas — org. ir koresp.

---

177 kp., Milwaukee, Wis.

Kovo 1 d. kuopos susirinkime vienas narys pasiskundė, kad negauna SLA. organo „Tėvynės", tad raštininkas atsakė, kad Centras nesiunčia. Tai naujas „skymas" prieš Pildomąja Tarybą. Kas tik pareikalauja Konstitucijos ar „Tėvynės", tai vis Centras kaltas. Kai kada net pasako, kam tokius viršininkus renkate — tai jums ir gerai.

Bet tas narys į kelintą dieną gauna laikraštį „Vilnį" ir nusistebėjęs klausia, kame dalykas, kad vietoje „Tėvynės" atėjo „Vilnis". Ir štai kokia išvada pasidaro: SLA. priešai ir mažiau suprantanti dalykus šneka atvira burna, kad komunistai užrašinėja „Vilnį" už SLA. 177 kuopos pinigus („Vilnis" tuo pačiu sykiu pradėjo eiti ir kitiems 177 kuopos nariams). Nekurie išsireiškė, kad gal už tuos pikniko pinigus ką S. Beržienei pražuvo, dabar „Vilnis" užprenumeruojama. Aš pareiškiu, kad niekas netikėtų toms kalboms, nes kuopos pinigų negalima vartoti kur nereikia. Kad „Vilnis" užrašoma, tai yra kitas tikslas, ką, manau, didžiuma narių supranta. Bet ką mano kuopos valdyba tuo reikalu daryti? Vietoj pasistengti, kad nariai gautų „Tėvynę", prisiunčia „V." ir duoda progą visokiems paskalams. Ar tai gražu ir ar tas daroma SLA. gerovei ir labui? Ką jųs taip gražiai kalbate kuopos susirinkime, tai bukite vyrais ir atvirai pasisakykite, kad nutarėte praplatinti „darbininkišką" laikraštį tuo budu. Arba paaiškinkite per pačią „Vilnį", tada niekas negalės prasimanyti nebutų dalykų apie 177 kuopą, kas kenkia musų organizacijos bujojimui.

Bet neveltui sakoma, kad nėra to blogo, kas neišeitų ant gero. Štai man papuolė į rankas „Vilnies" num. 26 ir ten tulas žmogelis duoda atsakymą M. Kasparaičiui. Aš nė M. K. nė S. B. ne manau ginti, tik noriu pažymėti, kad tame atsakyme atidengiama vienas naudingas musų 177 kp. dalykas. Ten sakoma: „Kuopos susirinkime J. Babkauskas persižegnojo ir sako: prisiekiu prieš Dievą ir prieš visą susirinkimą, kad S. B. pinigų nepametė, o pas save turi. Jei Sus. dovanotų, aš kreipsiuos į valdžios teismą. Šekienė ir tą patį patvirtino."

Taigi kodel kuopos valdyba, turėdama liudininkus, nesistengia atieškoti iš S. B. tų pinigų? Ar $80 vienas centas? Ką jųs mislijate? Kuogreičiausia turite atieškoti kuopos pinigus ir kol to nepadarysite, tol kuopoj ramybės nebus. Jau apie 2 metai, kai nė vieno kuopos susirinkimo nebuvo ramaus, o vis del tų pinigų. Žinokite, kad su neteisybe galima tik nueiti, o pareiti labai sunku. Nemanykite, kad SLA. 177 kp. nariai nieko nesupranta! Jie supranta visas klastas ir jų kantrybė turi ribas ir jos jau netoli. Musų Wisconsino valstijoj reikia tik 5 nariams pasirašyti reikalavimas ir gali visą valdybą prašalinti už nepildymą kuopos įstatymų. Ir mes tai padarysime!

Wisconsino darbuotojas.

---

128 kp., Carnegie, Pa.

SLA. 128 kp. mėn. susirinkime 12 d. bal. likosi išrinkti 2 organizatoriai prirašinėjimui naujų narių į SLA. 128 kp. laike Antro Auksinio Konkurso. Išrinkta šie nariai: E. K. Šiurmaitienė ir J. Visockis. SLA. 128 kp. nariai tėmykite, kad nebutų lernų ir rugojimų ant kp. raštininko, kad nepranešta susirinkimai, kurie bus laikomi nauju laiku sulig miesto laiko. Sekantis susirinkimas įvyks 10 d. gegužės, toj pačioj vietoj. Malonėkite atsivesti naujų narių. Susirinkimas prasidės lygiai 2 val. po pietų nauju laiku.

E. K. Šiurmaitienė — sekr.

---

191 kp., W. Frankfort, Ill.

SLA. 191 kuopos knygų kontrolės komisijos pranešimas yra sekamas: Komisija peržiurėjusi kuopos finansų knygas nuo 1 d. rugpiučio 1920 m. iki 30 d. gruodžio 1924 m., palygindama su Centro narių mokesčių blankomis ir su visais kuopos dokumentais, suradome, kad iždas teisingas, tik knygų vedimas neaiškus. Taigi tas visas užmetimas ant buvusio kuopos finansų rašt. K. Kubiliaus, buk nesutinka finansų atskaita su iždu ant $40.00, yra neteisingas.

Komisijos parašai:

Kazys Matuliokas,
F. Saučiulis,
Tamas Motys.

PROTOKOLAS

SLA. 3-čio apskričio suvažiavimo, laikyto kovo 29 d., 1925 m., Lietuvių Mokslo Draugijos Svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa.

PIRMA SESIJA

1. Suvažiavimą atidarė 3-čio apskričio vice-pirmininkas J. Urbonas 11 val. ryte.

2. Valdybos vardošaukis. Pribuvo visi valdybos nariai, išskiriant pirmininką A. Vainorių, kuris serga ir negalėjo pributi.

3. Mandatams sutvarkyti paskirta sekanti komisija: J. Virbickas ir P. Pikšris.

4. Laike tvarkymo mandatų kalba „Dirvos" red. K. S. Karpavičius.

5. Mandatų komisija raportuoja, kad pribuvo sekanti delegatai iš kuopų:

40 kp., Pittsburgh, Pa. — J. Virbickas, P. Savickas, J. Šermukšnis, A. Kardonas, G. Dičius, P. Pikšris, V. Kaličius, V. Kaličienė, A. Akelaitytė.

86 kp., Pittsburgh, Pa., N. S. — D. Kvietkus, J. K. Mažiukna, P. Strulienė, J. Buknis.

90 kp., Bridgeville, Pa. — S. Kumeta, S. Savukaitis, A. Bakanas.

95 kp., Coal Centre, Pa. — P. Rudis, A. Kubilckis.

120 kp., Fayette City, Pa. — V. Gezarckis, P. Venclavičius.

128 kp., Carnegie, Pa. — J. Gataveckas, J. Čirvinckas, E. K. Šiurmaitienė.

152 kp., Braddock, Pa. — J. Sadauskas, V. Kamštaitis, F. Daunis, V. Klimavičius.

169 kp., Ambridge, Pa. — A. Gramba.

247 kp., Woodlawn, Pa. — J. Plečkaitis.

266 kp., Castle Shannon, Pa. — M. Mažeikis, J. Poniškaitis.

286 kp., McKees Rocks, Pa. — J. Mažeikis, J. Miliauskas.

287 kp., Wilson, Pa. — J. Kuzmickas.

92 kp., Courtney, Pa. — K. Leliušis.

192 kp., New Kensington, Pa. (naujai įstojanti į 3-čią apskritį) — A. Bačėnas.

6. Suvažiavimo vedėjais išrinkta: pirm. — J. K. Mažiukna, sekr. — A. Akelaitytė.

Įnešimų komisija — D. Kvietkus, J. Urbonas, E. K. Šiurmaitienė.

Balsų skaitymo komisija — I. Savukaitis, J. Gataveckas, J. Čirvinckas.

7. Skaitytas protokolas pereito suvažiavimo. Priimtas kaip skaitytas.

8. Apskričio valdybos raportai:

a) Pirmininko — nėra; vėliaus priduotas — priimtas kaip skaitytas.

b) Vice pirmininko — priimtas.

c) Sekretoriaus — priimtas.

d) Iždininko — priimtas.

e) Kontrolės komisijos — priimtas.

9. Komisija išrinkta sekanti del sutvarkymo finansų knygos pirm perdavimo naujam sekretoriui: P. Pikšris, P. Savickas, J. Miliauskas, J. Urbonas, J. Mažeikis.

10. Pertrauka vienai valandai pietums.

ANTROJI SESIJA.

1. Antrą sesiją atidarė suvažiavimo pirmininkas J. K. Mažiukna 1:30 val. po pietų.

2. Vardošaukis delegatų — visi pribuvo.

3. Sekretorius išduoda baliaus- raportą. Raportas po sutvarkymui priimtas. Iš raporto pasirodė, kad baliaus nedateklius buvo $1.90.

4. Automobiliaus laimėjimo komisija išdavė savo raportą. Iš raporto paaiškėjo, kad už automobiliaus laimėjimo tikietėlius įėjo $442.00. Išlaidų buvo $47.25. Pinigų liko $394.75. Kadangi šį suma nepadengė kainos skiriamo automobiliaus, komisija nutarė pasiulyti laimėtojui piniginę dovaną — $250.00. Antanas Povilaitis iš Woodlawn, Pa., laimėjo automobilį. Budamas pats SLA. nariu jis apsiėmė priimti piniginę dovaną sumoje $250.00. Iš tos sumos p. Povilaitis paskyrė dar $25 Našlių ir Našlaičių Fondui. Taigi pelno iš automobiliaus laimėjimo su p. Povilaičio dovana liko $169.75, kurie buvo paskirti Našlių ir Našlaičių Fondui.

5. Komitetas išdavė raportą kaslink ruošiamų prakalbų. Raportas priimtas ir nutarta, kad komitetas pakviestų kalbėtojus.

6. Nutarta, kad sekretorius parašytų laiškus į kuopas kviečiant jas liuosnoriai prisidėt aukoms į Bedarbių Fondą.

7. Balsavimo komisija išduoda raportą. Raportas priimtas.

8. Nutarta, kad apskritys apmokėtų lėšas kelionės vienam delegatui iš kožnos kuopos, kuri yra 15 mylių ar daugiau atstu nuo vietos, kurioj yra laikoma apskričio suvažiavimas.

9. Įnešta ir nutarta padaryt narių prirašinėjimo konkursas apskrity. Dovanos kad butų sekančios: 1 — $10.00; 2 — $7.50; 3 — $5.00; 4 — $2.50. Dalyvaujanti nariai privalo užsiregistruoti pas apskričio sekretorių.

10. Nutarta suteikti 1924 metų apskričio valdybai papeikimą už apsileidimą atlikti nekuriuos apskričio darbus jiems pavestus ir abelną nepasidarbavimą apskričio labui, išskiriant vien apskričio iždininką.

11. Nutarta laikyti ateinantį apskričio suvažiavimą toj pačioj vietoj.

12. Apskričio valdyba 1925 metams, kuri buvo kuopų išrinkta referendumu vienbalsiai užtvirtinta, išskiriant sekretorių. Kitas sekretorius jo vietoj išrinktas suvažiavimo slaptu balsavimu.

Naujoji apskričio valdyba yra sekantį: Pirm. — J. Gataveckas; vice-pirm. — A. Vainorius; prot. sekr. — E. K. Šiurmaitienė; fin. sekr. — O. Bagdoniutė;ižd. — T. Gelčius; iždo globėjai — J. Kazlauckas ir K. Urmonas.

Suvažiavimas uždarytas 5:45 val. po pietų.

Pirm. — **J. K. Mažiukna,**
Sekr. — **A. Akelaitytė.**

IR MANO ŽODIS.

Nors „Tėvynės" Redakcija pareiškė, kad ginčus organe užbaigia žemiau einančiu reikalu, bet aš tikiuosi, kad suteiks man, kaipo svarbiausiai kaltinamai kaltininkei, progos pasiaiškinti tuo reikalu delei man daromų užmetimų.

Nekartosiu to, kas jau buvo rašyta „Tėvynės" 11 num., nes p. M. Kasparaitis tiesą aprašė. Kaslink Milwaukės SLA. 177 kuopos valdybos, neva atsakymo, tai jie lenkiasi su teisybe, o ne Kasparaitis. Užmeta man, kad minėjo kelis syk apie mėnesinę mokestį raštininkas, bet ar jie užmiršo, kada aš pati buvau dar sykį nuėjus į susirinkimą užsimokėti, tai raštininkas Vl. Valutkevičius nenorėjo priimti mokesnių ir sakė reikia nubalsuoti ar priimti mokesnius nuo manęs ar ne.

Kada buvo išrinkę komisiją ištyrinėjimui, tai ką jie tyrinėjo — ar ėjo to daržo savininko paklausti, kaip maž daug viskas buvo, ar buta girtų ar ne? Ne! Jie nuėjo pasiklausti žmogaus, kuris nei prie SLA. nepriklauso, bet buvo Milwaukės rusų-lietuvių vadovu. O raportą išduodant sako: taip tenai neaišku, mano įsitikinimas yra, kad jie dingo ar ištirpo pačios kišeniuje. Antras sako, gal labai girti buvo tai pragėrė. Taip jie patys gal padarytų, bet jie užmiršo, kad S. Beržienė neprageria pinigų, kaip kad tie žmonės, kurie taip sako.

Jei but sakę, kad darbininkai pavargę buvo, tai but tiesą pasakę, nes buvo stoka darbininkų. Kodel p. raštininkas neatėjo padėti dirbti kaip buvo pasižadėjęs ir nuskirtas? Visai nebudamas tenai nuduoda žinąs daugiau, negu tie, kurie buvo iki paskutiniai valandai. Čia yra taip, kaip p. Kasparaitis rašė — kabliuko tik ieškojo. Jau prieš tai visaip bandė užsipuldinėti ant manęs be pamato. Dar esant trimi mėnesiams iki metų galui, buvau priversta atsisakyti iš sekretoriaus urėdo, nes galutinai man pritruko kantrybės kęsti tuos visus nepamatuotus užsipuolimus ant manęs. O vėliaus, kuomet jau buvo šiokis tokis pamatas ar priežastis prie manęs kabintis, tai jau gana.

Jie patys gal nebut išdrįsę taip pasielgti, bet gavo pakurstymus iš „rusų popo", kuris jiems tada vadovavo ir buvo įpykęs ant manęs nuo to laiko, kada mano užsispyrimu nebuvo leista jam kalbėti ir šmeižti Lietuvos Seimą ir valdžią SLA. kuopos surengtoje vakarienėje. Mat tas p. „popas", kaip cerkvėje atsistojo, pasiputė ir pradėjo nuodus leisti, bet aš ir pirmininkas sustabdėme jį, nes tai buvo tautiškas susirinkimas ir svečiai susirinko pasilinksminti, o ne melų klausytis. Vėliaus, kitą sykį, kaip iš Lietuvos kalbėtojas atvažiavo, tai taippat nedavėm ji kolioti ponams „popo" pasekėjams. Už tai jie ir griežė dantimis ant manęs.

Po to, kuopos susirinkime norėjome nutarti paaukoti Lietuvos našlaičiams — žinoma tam buvo priešingi „popo" pasekėjai, bet tai nieko. Sekančiam susirinkime įnešta paaukoti Rusijos našlaičiams, žinoma, aš tam labai priešinga buvau ir nenubalsavo tos aukos. Nuo šio laiko pradėjo mane visokiais budais persekioti, kaipo didžiausią jų priešininkę.

Visame kaltinime yra sakyta, kad pamesta pinigai, bet aš visada tvirtinu, kad yra pavogta tie pinigai. Jei butų pamesta, tai kodel sykiu kitų daiktų nepamečiau? Ten ne vieni pinigai tebuvo — buvo kitų smulkmenų, kurios daug greičiau butų galėję iškristi. O antra, nebuvo progos eiti toli, tik skersai tuščią lotą. Jeigu grįčioj belaukiant tramvajaus buvo pamesti, tai jeigu teisingi komiteto nariai buvo, tai radus reikėjo atiduoti.

Mano nuomone yra, kad kaip jau griežė dantį ant manęs, tai gal kuris ir „paštukavojo" — gal tie daugiausiai apie tuos pinigus žino, kurie daugiausiai šukauna... Aš tik dar pasakysiu, kad aš perdaug aukštai savo vardą laikau, kad su man nepriklausomais pinigais jį teršiau. Ir jei nebučiau ištekejus, arba pati dirbčiau — bučiau vis tiek atidavus visus. Bet dabar musų šeimynos reikalams pinigus uždirba vienas mano vyras — jam jie ir priklauso ir aš negaliu reikalauti, kad jis atlygintų už mane visą sumą, kiek pražuvo. Juk aš apsiėmiau atmokėti lygią dalį, kiek man išpuola padalinus tą sumą proporcionaliai visiems komiteto nariams. Bet kad nenorėjo — nereikia.

Stasė Beržienė.

Kur baigiasi įstatymai, ten prasideda tyranija.

Iš Lietuvos Laikraščių

REIKALAUJA SUDRAUST MOKYTOJĄ.

Vilkija. Vietinės vidurinės mokyklos mokiniai negalėdami daugiau pakęsti nežmoniško elgimosi su jais mokytojo P-čiaus padavė direktoriui prašymą su virš 130 parašų (94%) reikalaudami griebtis atatinkamų priemonių, kad pastarasis nuramintų šį pedagogą.

KOVOJO UŽ KRYŽIŲ SĄMATĄ.

Žeimelis. Valsčiaus taryboj ėjo kova iš vienos pusės del kairiųjų reikalavimo aprupinti neturtėlius ir iš kitos pusės del dešiniųjų reikalavimo nupirkti mokykloms 24 kryžius. Dešiniųjų vadu buvo kun. Vaitiekunas. Bet jo pastangos nuėjo niekais: taryba priėmė kairiųjų pasiulymus. Susirinkimo salėj buvo daug publikos, kuri pritarė kairiesiems. Kun. grasinęs nepriimti išpažinties tų, kurie nebalsuos už kryžių sąmatą. Ir tas nieko negelbėjo.

STATYS BUTUS VALDININKAMS.

Kauno miesto valdyba mano statyti žaliajam kalne šešis murinius namus, kaip atskirą koloniją valdininkams. Kiekvienam name bus po du butu ir atskiru sodneliu kiekvienam butui.

Tik įvairius nedorėliai ir piktadariai jaučia įstatymų sunkumą.

Kuopu Susirinkimai

Inkerman, Pa. SLA. 79 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks gegužės 10 d., A. Šiugdinio svetainėje, 14 Wood St., 2 val. po pietų. Malonėkite visi draugai ir draugės skaitlingai susirinkti, nes turime daug svarbių reikalų apsvarstymui. Taipgi bus renkami darbininkai del baliaus, kuris įvyks 29 d. gegužės. Neatsilankiusieji busit baudžiami 50 centų. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 79 kuopos.

P. Tamašiunas.

Chicago, Ill. SLA. 129 kp. susirinkimas įvyks 10 d. gegužės, 2 val. po pietų, Dvorak Park Svetainėj, ant antrų lubų, prie Cullerton (20-tos) ir May gatvių. Visi nariai malonėkite dalyvauti šiame susirinkime ir užsimokėti užvilktas mokesnis.

Kviečia valdyba.

ANT PARDAVIMO

GERA PROGA LIETUVIUI!

Parsiduoda vyriškų drapanų krautuvė už pigią kainą. Biznis įgyvetas jau dvyliką metų toje pačioje vietoje. Del platesnių informacijų kreipkitės ypatiškai ar per laišką.

Gents Furnishing Store,
131 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NGL
NORTH GERMAN LLOYD
LAIVAKORTES Į ABI PUSI
NUPIGINTOS
Į Lietuvą Per Bremen'ą
Trečia klasa tiktai kajutos.
Nepilnečiai grįžtanti bėgy 12 mėnesių prieplaukoje netarės jokių keblumų.
32 Broadway, New York, arba bile vietos agente

APIE MUSŲ KALBĄ

(Prof. K. Bugos Atminčiai).

Rašo V. F. JANKAUSKAS.

(Tąsa)

Vėliaus, 552 m., Jordanes sakė „aesti"; Cassiodorus 562 m. „Theodorici regis" laiškas „Haestis"; Einhardus, 844. „Aisti"; Vulfstanas, apie 900 m., „Estas"; Adomas Bremeniškis, 1075 m., „Haisti". Pasirodo, kad jie visi, kaip ir p. Buga, pasekė Tacitą, kuris sakė, kad tai buvo „Aestiorumgentes" (čion galima sakyti net tautos). Todel buvo išvadžiota, kad nuo to vardo gali paeiti ir Lietuvos vardas. Tiesa, čia yra šiek tiek tiesos, bet Lietuvos vardas nepaeina taip tiesioginiai nuo to žodžio, kaip prof. Buga nurodo. Šiam manymui pasipriešinti randasi gana svarbios priežastys su patvirtinimais.

Musu tautos vardas Tacito laikais gal buvo suvis kitokis, nors tas vardas ėjo, kaip rodos, sistematiniai paskirtas permainas senovės laikais, kurias mes galime dar šiandien surasti, jei tik jų ieškosime. Bet čion neturime tam vietos ir laiko. Tas žodis musų tautos gyvenime kada tai buvo gana svarbus. Jį pamiršti negalima, bet tenais buvo kalbėta apie tautas — gentis. Po to seka palyginimai ir ieškiniai aisčių, senovės prusų, latvių, lietuvių prokalbėse; I aistiškas ablautas:

a) Trumpa pirmatoninė balsė nyksta.

b) Ilga pirmatoninė balsė tampa trumpa.

c) Silpnapriegaidis a virsta į ė.

d) Pirmatonis o virsta į a.

e) Silpnapriegaidise virsta į a.

)) Dvibalsių ai, ei, oi klotis.

1) aist. ei iš indo-aurop. ai, oi.

2) aist. ė iš indo-europ. ai, ei, oi.

3) ist. i iš indo-europ. ai, ei, oi.

g) Dvibalsių au, eu, ou klotis.

i) Indo-Europ. vienbalsės a klotis.

k) Indo-vocalis m, n, l, r, „consonans" gurguolių klotis.

II Indo-europ. balsų a ir o umlautas.

III Indo-europ. sonantių (r, l, n) klotis.

Prierašai prie „sonantių kloties". Nežiurint ką gerb. Buga manė apie kun. Jauniaus mokslą, „aistiški studijai" davė gana gerą progą pažinti kito žinovo nuomonę, surinkti daugelį šioms kalboms priskirtų tarmių ir jas palyginti vieną su kita ir su kitų kalbų panašiomis tarmėmis ir pasiliko rekordas to, kas buvo mėginta vieno, atmesta kito. Beabejonės darbas buvo gana sunkus, nors ir vėlesni paties musų gerbiamo kalbininko darbai pasirodo suvis nelengvesni.

„Apie Lietuvių Asmens Vardus" veikale mėginta sunaudoti tik tokius vardus, kurie autoriui rodėsi tik grinai lietuviški, prisilaikant labiausia tik senovinių žemaitiškų vardų. Matyt buvo manoma, kad kiti, turintieji truputį panašumą į slaviškuosius, nebuvo svarbūs vardai. Daug vietos duota musų didvyrių vardams. Negalima sakyti, kad šis veikalas apimtų šioje plotmėje musų kalbos visą turinį. Daugelis įdomių vardų, tokiu budu, randasi apleista. Labai svarbu butų buvę paduoti drauge musų visų dievaičių, pilėkalnių, kalnų, miestų, upių, kaimų vardus ir žmonių pavardes, o net ir kelių, girių ir senovės politinių skyrių užvardijimus. Bet čion autorius mėgino paduoti tik *asmens vardus.* Bus malonu kalbotyriams kada nors susilaukti iš musų darbuotojų šioje srity ir šiuos kitus vardus, nes juose gludi labai daug žingeidžių ir svarbių musų tautai davinių, kurių ligi šiam laikui dar beveik nieks nekliudė.

Butinai yra reikalinga musų tautai turėti paveiksluotą rinkinį, kaip „Švyturio" Draugijos išleistas pastaruoju laiku „Vilniaus Albumas", kuriame mes galėtume matyti musų tautos pilekalnius, miestų, ukių, kalnų ir kitų tam panašių ir mums brangių dalykų vaizdus ir jų vardus. Musų gerbiamas kalbininkas surinko daug tokių vardų, kurių jau žmonės nenaudoja ir kuriuos buvo galima rasti tik senovės leistruose ir iš kurių mes turime dabar pavardes, kas mums yra svarbu turėti ir žingeidu kiekvienam pasiskaityti.

„Priesagos — unas ir Dvibalsis — uo Kilmė". Paprastam žmogui dirstelėjus į šiuos žodžių kirsnius, nesimato nieko svarbaus. Tą pat jis gali manyti ir apie kitus tokius kirsnius, kurie mainėsi ir mainosi musų kalboje. Kuomet musų tauta priėjo prie to laipsnio, kad jau esame priversti nustatyti savo kalbos taisyklingumą rašliavoje taip, kad kiekvienas ištikrųjų žinotų kaip reikia rašyti be klaidų, musų filologai visomis jėgomis nagrinėja musų kalbos nors ir menkiausį balsą. Tauta negali skaitytis pilnai apšviesta, kol jos kalba rašliavoje nėra tvirtai nustatyta.

Prof. Buga prirašė net keturis puslapius mažomis raidėmis, paduodamas autorius ir jų veikalus, iš kurių jis medžiagą sėmė savo veikalui, paaiškinančiam *unas* ir *uo.* Peržiurėdamas tuos autoritetus, kiekviename veikale, turi stebėtis kiek daug musų žinovų žingeidavo savo kalbos ir kad buvo ne menkas skaitlius ir svetimų, kurie jau nuo labai senų laikų nemažiau už musiškius rupinosi tirti musų kalbą.

(Daugiau bus)

Vertesnės dažais nuteptos lupos, negu melais suteptos ir švariai išrodančios lupos.

ADVOKATAS NADAS RASTENIS,
plačiai žinomas rašytojas, kalbėtojas, poetas ir Amerikos Liet. Tautinės Sandaros Vice-Prezidentas. Praeitą birželio mėn. baigė tiesų mokslą Bostono Universitete ir šiomis dienomis liko prileistas prie Maryland Valstijos (advokatų) Baro ir dabar atidarė tiesų ofisą 700 W. Lombard St., Baltimore, Md.

Klaipėdos Kraštas ir Amerikos Lietuviai

„Tėvynės" 15 num. tilpo labai patriotingas editorialas Klaipėdos Krašto reikalais. Pažindamas „T." redaktorių ir žinodamas jo atsidavimą tarnauti Lietuvai, perskaičiau tą straipsnį su dideliu įdomumu. Tas nuoširdus raginimas Amerikos lietuvių važiuoti Klaipėdos Kraštan ir apsigyventi sukėlė manyje labai gražių minčių ir jau buvau pradėjęs svajoti kaip greičiau galėsiu išparduoti viską ir atsidurti Klaipėdoje. Išgyvenau šioje demokratingoje ir laisvoje šalyje jau 30 metų, įsigijau daug gerų draugų ir maniau juos susišauksiu ir tarsimės visi kartu važiuoti. Bet pramigęs keletą valandų, antrytojaus pajutau save esant kitose svajonėse.

Gimiau gilioje Žemaitijoje, praleidau ten nemažą dalį savo jaunystės dienų ir esu labai pasiilgęs savo tėvų ir protėvių žemelės. Bet negaliu surasti savyje ganėtinai patriotizmo važiuoti ten savo amželį baigti, kuomet persistato manyje šie paveikslai: Per neatmenamus amžius Lietuva juk buvo neprigulminga valstybė ir jos žmonės laisvi ir laimingi. Bet jeigu istorija nemeluoja, tai juk visos Lietuvos nelaimės prasidėjo, kuomet Lietuva susigiminiavo su katalikiškaja Lenkija, kuomet lietuviai, kaimiečiai, kaip gyvuliai, buvo varomi į upes į ežerus ir verčiami bristi į juos, o kuomet jau visi buvo vandenyje, tuomet lenkų katalikiški kunigai krapijo ir krikštijo lietuvius. Taigi, katalikišką tikėjimą lietuviai neprėmė iš noro, bet prievarta lenkai lietuvius apskrikštijo ir apkabinėjo jų sprandus visokiais tikykinės vergijos ženklais. Tuomet visi musų turtingesni žmonės gavo nuo lenkų bajorystės paliudymus ir tuo budu tapo Lenkijos šalininkais. Musų katalikiški kunigai, kuriuos taipgi lenkai apdovanojo, paliko Rymo ir Lenkijos ištikimais tarnais.

Kuomet Lietuvos patriarkai, kaimiečių vaikai, skiepijo į lietuvių širdis patriotizmą bei laisvos Lietuvos idealą ir už tai buvo persekiojami raudonsiulių Rusų biurokratijos agentų, tai musų bajorai ir katalikiškieji kunigai dvaruose ir klebonijose gėrė, kazyriavo ir svajojo apie Lenkijos laimę. Tuose tai urvuose buvo lenkinimo lizdai.

Tais laikais musų bajorai ir kunigai buvo tie žmonės, kurie iš lietuvių gyvено, bet tarnavo ne Lietuvai, o Lenkijai; tai tikrieji *Lietuvos parazitai!* Kaip girdisi, tai juk ir dabar dar yra labai daug Lietuvoje tokių klebonijų, kur tik lenkiška „mova" vartojama.

Pagaliau, tų ypatų, kurios paaukavo visą savo gyvenimą Lietuvos laimei, svajonių dalis išsipildė — Lietuva tapo neprigulminga. Kasgi atsitiko? Gi tie Lietuvos *parazitai,* kuriems anais laikais Lietuvos laimė mažiausia apėjo, kurie juk negali buti kitokios kaip tik lenkiškos orentacijos, visu smarkumu apleido savo klebonijas susiorganizavę į Rymo juodąją armiją atėjo Lietuvą valdyti. Ir tie svetimi elementai dabar Lietuvą ir valdo ir verčia ją tarnauti Rymo politikai ir interesams. Kaip anais laikais lenkai suvarę lietuvius į ežerus krikštijo, taip dabar Rymo kunigai Lietuvos žmones surakino į Rymo retežius ir kaip pirma Lietuva nešė Rusų ir Lenkų jungą, tair dabar nelengvesnį jungą, neša, uždėtą su pagelba kryžiaus — tai *kunigų jungą.*

Taigi, turėdamas tokį paveikslą negaliu savęs priversti važiuoti ir apsigyventi Klaipėdos Krašte. Gyvendamas per 30 metų Jungtinėse Valstijose, kur sąžinės, žodžio, spaudos ir organizacijos laisvė yra pilname klestėjime, kur ypatingai net katalikiškas tikėjimas yra priverstas buti tolerantišku, pripratau prie tos valdžios sistemos, kur valdžia toleruoja visus tikėjimus vienodai ir visi tikėjimai neturi mažiausio ryšio su valstybe. Juk aš gyvendamas Klaipėdos Krašte negalėčiau iškęsti neskelbęs žmonėms tų pilnos laisvės idealų, o už tai juk papulčiau tuojaus į kunigų inkviziciją.

D-ras Šliupas, kuris visą savo amželį yra paaukavęs Lietuvos gerovei, ar nekenčia kunigų inkvizicijos? Juk jeigu kunigai žinotų, kad kitos šalys nesikištų į tokį reikalą, tai jie tuojaus perleistų per savo Seimą įstatymą Dr. Šliupą ant laužo sudeginti. Bėda tik, kad kitos šalys prie to ne prileistų, nes mat juk kunigų inkvizicija jau yra pasaulije panaikinta. Kas kunigui galvoj, jeigu Dr. Šliupas nuo pat savo jaunystės yra kentėjęs tik vien todel, kad jis Lietuvos žmonėms laisvės troško, bile tik jis yra priešingas juodąjam klerikalizmui — to užtenka sukurimui laužo po jo kojomis. Nors esu nemažai Lietuvai dirbęs ir nemažai jai aukavęs, kuomet Lietuvai tos aukos buvo labiausiai reikalingos, vienok nesu toks svarbus asmuo, kaip Dr. Šliupas kad galėčiau buti nors pusę laiko išleistas iš kunigų kalėjimo. Taigi ir nutariau dar palaukti. Gal jau nebetoli tas laikas, kuomet tąjį smaluotai juodąjį debesį Romos klerikalizmo su visomis jo užmačiomis nue Lietuvos padangės nupus šalin galingasis laisvės vėjas ir ant gražiai mėlyno Lietuvos horizonto pasirodys Lietuvos žmonėms laimės saulutė. Tuomet visi važiuosime atgal į savo numylėtąjį kraštelį, kuomet Romos juodojo klerikalizmo „octopus", bečiulpdamas Lietuvos žmonių kraują, amžinai užsprings ir Lietuvos valstybė paliks nuo jo pilnai laisva.

Dabargi aš ir mano draugai, nutarėme pasilikti čia laisvoje Amerikoje, ir čia gyvendami gelbėsime kovojantiems Lietuvos milžinams laisvės kovą laimėti!

Senas Amerikietis.

Meksikos Konkordatas

Meksikos gyventojai be išimties yra katalikai, tačiau supratę Romos papų išnaudojimo politiką, pareiškė:

Visišką nepriklausomybę nuo Romos katalikų bažnyčios ir jos galvos papos.

Visos bažnyčios turi mokėti valstybei mokesčius, kaip kiekvienas pilietis.

Visos pamaldos turi buti atliekamos paprastu budu, be parodų, pagal Kristaus mokslą.

Panaikinamas celibatas kunigams, kaipo klaidinga įmonė, priešinga prigimimui.

Tikslas naujosios bažnyčios yra pakėlimas doros visoje šalyje ir praktikavimas meilės artymo, steigiant ligonines dovanai pagelgai neturtėlių, paguodimui nusiminusių ir nelaimingųjų.

Klebonus renkasi parapijonai ir paskiria jiems algas, kurias ir sumoka.

Parapijų atstovai renka bažnyčios viršininkus.

Bažnyčia ir visi kunigai turi pildyti visus šalies įstatymus.

Kunigai netur jokių ryšių su mokyklomis.

Visokios pamaldos turi buti vykinamos ispanų (Meksikos tarmėje) kalboje.

Visos bažnyčios yra savastim tautos.

Patrijarku naujosios bažnyčios tapo išrinkta kun. Joaquin Perez.

Meksikos prezidentas, Plutarco Calles, užtvirtino naująją bažnyčią, kaipo tautišką įstaigą.

Daugelis parapijų prisidėjo prie Tautiškos Bažnyčios, kas sukėlė išgastį tarpe Romos dvasininkų, kurie tuojaus rinko davatkas kėlimui revoliucijos prieš šalies valdžią ir kautines brolių su broliais, tačiau šalies valdžia nenuoramas tuojaus nuramino ir prezidentas pareiškė proklamaciją iš konstitucijos paragrafo 27, 1917 metų, jog visos bažnyčios ir namai paskirti dievmaldystei yra savastim tautos.

Jeigu sekėjai Romos katalikų bažnyčios didžiumoje palinks prie naujosios Tautiškos Bažnyčios, tai likusios mažumoje su visais turtais bus valdžios perduodamos Tautos Bažnyčios globon. Jeigu-gi atsirastų tam priešginų, toki kurstytojai bus traukiami atsakomybėn, kaipo kriminaliai prasikaltėliai.

Prezidentas Calles perspėjo Romos vyskupus prieš visokią priešvaldišką agitaciją ir tą susekus, jie bus baudžiami kaipo šalies išdavikai.

Taip tai reiškiasi laisvė ir tikybiška pakanta, saugojimas tautos reikalų „laukinėje" Meksikoje.

Pavyzdis ir Lietuvai įkurti savą Tautos Bažnyčią ir išsiliuosuoti iš Romos jungo ir sykiu Lenkijos baudžiavos.

Tautietis.

BROLIAMS IR SESERIMS AMERIKIEČIAMS.

Sušvito saulutė ir Velykos čia pat.

Visi, kas dar gyvas, laukia Velykų su pasiilgimu. Velykų margučiai patraukia visus. Jaunutė mergaitė prieš Velykas skrabo margutį ir žiuri, kad jis išeitų kuogražiausias, kuoskirtinesnis nuo kitų. Kaimynas kaimynui, pažįstamas pažįstamui, draugas draugui dovanoja Velykinį margutį. Ir visų tiek džiaugsmo.

Ir našlaitė prieglaudoje taip pat gavo margutį, velykinį margutį! Kas tas gerutis kurs atsiuntė margutį, ji nežino, ji jo nematė, nepažįsta. Jis gal but, labai toli, gal arti. Ji žino tik, kad tą dovaną davė jai geraširdis žmogus, kurio širdyje daug gerų ir pasigailėjimo pilnų jausmų. Ir ji ištiesus į dausas rankas siuntė tam geradėjui padėką. Ji švęsdama Velykas mini tą dovanos teikėją, dėkoja jam savo širdyje.

Už visas aukas Lietuvių Moterų Globos Komiteto Valdyba nuoširdžiai dėkoja!

D. Sleževičienė — pirm.,
L. Raupienė — vice-pirm.,
K. Žinlinskienė — iždinin.
Nariai: K. Žalkauskienė, Sugintienė, Dr. J. Aleksa.
E. Oškinaitė — sekretorė.

PADĖKOS ŽODIS.

Mes prieglaudų našlaičiai švenčiame Velykas dideliu dvasios pakilimu ir karštu dėkingumu tiems musų geraširdžiams žmonėms, kurie ligi šiol neužmiršo musų, kurie kiekvienomis šventėmis savo dovanas mums atsiunčia.

Ačiu Jums nuoširdus ir geri žmonės. Jusų dovana mums teikta paliko mumyse didelio dėkingumo jausmą ir geriausio žmogaus pavyzdį. Mes jusų padedami augsime, bręsime ir turėsime atmintyje jusų gerus darbus ir patys jumis seksime.

Ačiu Jums už Velykų dovanas, ačiu Jums už visas dovanas, kurias tik mums teikiate.

Lietuvių Moterų Globos Komiteto prieglaudų auklėtiniai.

LIETUVIAI AMERIKOJ

WORCESTER, MASS.

Tautiečiai, pastatykime Dr. V. Kudirkai paminklą Lietuvoje.

Pereitasai Tėvynės Mylėtojų Draugijos Seimas yra nutaręs rinkt aukas, per TMD. kp. ir šiaip per draugijas bei organizacijas, pastatymui Dr. V. Kudirkai paminklo Lietuvoje. Rodosi Lietuvoje ir komitetas buvo susitvėręs ir jau buvo kalvo susitvėręs ir jau buvo kalbama pastatymui paminklo net trijose Lietuvos dalyse, bet dėja ir iki šių dienų dar nieko nėra padaryta. Tad klausimas kyla — kodel?

Atsakymas aiškus: delto, kad mažai rupinamasi tuo svarbiu kulturiniu darbu. T. M. D. 50 kp., Worcester, Mass., turbut pirmutinė pradėjo rupintis ir aukas rinkt tam tikslui ir jau yra surinkusi $50. Kur kitos T. M. D. kp.?

T. M. D. centro valdyba ir-gi labai mažai veikia tuo reikalu ir net nėra žinių ar yra susitvėręs tam tikras komitetas Lietuvoje? O darbas čia yra, rodosi, kulturinis ir pareiga kiekvieno lietuvio susidomėt tuomi.

Todel-gi nuo šio musų atsi-

Įvairenybės

Plūgo 100 metų sukaktuvės.

Kovo 15 dieną sukako 100 metų nuo dienos, kaip pirmą kartą pasauly atsiradė plūgas.

Plūgą išrado čekų broliai Veverkai. Vienas brolis ukininkas ilgą laiką dirbo paprastu arklu, kuris dažnai nuluždavo, labai sunkiai įveikdavo akmeninę dirvą, ir tai labai vargino ukininką.

Kartą, jam besikalbant su savo broliu — kalviu, atėjo mintis padaryti toks plūgas kaip kad dabar visur vartojama.

Kiekvienam ukininkui yra labai aišku, kiek naudingas buvo šis išradimas.

1883 metais pirmo plūgo išradėjui buvo pastatytas paminklas Pardubico miestely, iš kur jis yra kilęs.

Šiemet Čekoslovakija iškilmingai minės plūgo išradimo sukaktuves.

Širdies darbas.

Širdis dirba sąmonės nekontroliuojama ir miegant ji yra be pertraukos veikiantis žmogaus kuno organas. Sveiko žmogaus maža tegalvojama, koks milžiniškas darbas yra širdies atliekamas. Tik susirgęs širdies liga žmogus atjaučia tikrą šio nenuilstamo darbininko reikšmę jo organizmui. Vidutiniškai širdis muša 70 kartų į minutę, arba 100.800 kartų į dieną, arba 36 milionus kartų į metus. Tuo budu pas gyvenantį 60 metų žmogų širdis išmuša virš 2 miliardų kartų. Kiekvieną kartą mušdama širdis praleidžia „per save" 100 gramų kraujo, kas per 60 metų sudaro 200 milionų literių!

šaukimo lai kitos kp. ir draugijos paseka mumis ir suaukauja tam tikrą sumą pinigų, pastatymui paminklo tam musų tautos didvyriui. Broliai ir sesės į darbą, nes tai vienintėlis musų atsilyginimas d-rui V. Kudirkai už jojo nuveiktus darbus Lietuvai ir lietuviams.

Tėvynės Mylėtojų Draugijos 50 kp. komisija:

Antanas Kriaučialis,
Juozas Krasinskas,
J. A. Stravinskas,
A. J. Jesumas,
A. Martišius.

PITTSBURGH, PA.

Didžiausis Protesto Mitingas.

Kadangi lenkai smurtu užgrobė mųs sostinę Vilnių ir dabar popiežius tą jų žygį patvirtino ir pavedė lenkams net bažnyčiose lietuvius lenkinti, todel Lietuvių Mokslo D-ja, laikytam savo mėnesiniam susirinkime balandžio 19 d., nutarė atsišaukti į visas Pittsburgh'o lietuvių draugijas ir visus lietuvius, kad sudaryt didžiausį masinį mitingą gegužio 10 d., savo svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa., nuo 7:30 val. vakare, del užprotestavimo prie popiežiaus tokį pasielgimą ir reikalaut Lietuvos valdžios, kad tuoj pertrauktų visus ryšius su Vatikanu ir išvytų iš Lietuvos lietuvių priešą Zecchini.

Todel visi Pittsburgho ir apylinkės lietuviai, kuriems rupi musų Tėvynės likimas ir mųs brolių vilniečių pavergimas, malonėkite kuoskaitlingiausiai dalyvauti šiame protesto mitinge. Mes, Amerikos lietuviai negalim praleisti tylėjimu taip neteisingo popiežiaus pasielgimo ir turim protestuoti kuosmarkiausia. Todel malonėkite kuoskaitlingiausiai susirinkti, kur išgirsite geriausius Pittsburgho kalbėtojus ir bus pagamintos tam tikros protesto rezoliucijos, pasmerkiant popiežiaus tokį neteisingą pasielgimą.

L. M. D-jos rengimo komisija:

J. Urlakis,
J. Virbickas,
F. Pikšris.

KULPMONT, PA.

Musų miestelio lietuviai užsimanė pasistatyti bažnyčią ir per pereitus kelis metus rinko pinigus ant bažnyčios ir kaip girdėt, tai surinko 3,000 dolerių. Jau kelis sykius važinėjo moterys su vyrais pas airių vyskupą prašyt leidimo, bet airys vyskupas neleido statyt lietuviams bažnyčią. Dabar kai pasirodė laikraščiuose, kad „šventasis tėvas" pripažino Vilnių ir kitas užgrobtas Lietuvos žemes lenkams, tat nekurie lietuviai sako, jeigu popiežius tokis negeras del lietuvių, tai mes jam nestatysim „praperčių". Musų broliai kraują praliejo, gyvastis klojo už Vilnių, o popiežius atidavė lenkams musų sostinę Vilnių su vienu trečdaliu Lietuvos žemių. Reiškia lietuviai katalikai užpyko ant popiežiaus ir nestatys jam bažnyčios. Tik kažin ar ilgai pyks — gal iki atlaidai bus.

Musų mieste pastaruoju laiku viskas apmirė, nes angliakasyklos visą pereitą mėnesį nedirbo, tat darbininkai algų negauna per kitą visą mėnesį ir tokiu budu viskas apmirė.

Šiomis dienomis čia pasimirė keli lietuviai: Karalius Grepas nuo vandeninės ligos; Vincas Rusgis nuo dusulio; Andrių Gaubą užmušė kasyklose kiti per žioplumą, kuomet užtaisė ne laiku šuvį; Murauskienė pasimirė nuo plaučių uždegimo — pastaroji buvo sulenkėjusi. Lai ilsis visi ramiai šios šalies žemelėje.

Čia gyvuoja kelios pašalpinės draugystės, butent Lietuvos Sunų. Piliečių Draugystė ir S. L. A. 241 kuopa. Pastaroji turi daugiausia narių, nes visi vietos lietuviai priguli prie SLA. kuopos.

Musų miesto lietuviai vieni pas kitus klausinėja, kodel lietuviai kunigai taip nekenčia savo tautos, nes jie vis nori, kad lietuviai butų tamsųs ir vergautų kitiems, kaip tai lenkams, popiežiui ir kitiems despotams. Ar negeriau butų jei lietuvių tauta dirbtų tik savo naudai ir šviestųsi taip, kaip ir kitos tautos.

T. Ž.

VALPARAISO, IND.

Draugai, kurie pereitą bertainį apleidote mokyklą ant visados ir nemanote sugrįžti daugiau, o turėjote savo antrašą ant lietuvių viešo knygyno, tai dabar malonėkite prisiųsti savo antrašus kur dabar gyvenate, nes laiškai ateina ir nežinome kur pasiųsti. P. Kuliaskui du laiškai yra jau seniai prisiųsti.

Knygyno prižiurėtojas **Jurgis Kuraitis,** 609 College Pl., Valparaiso, Ind.

SO. OMAHA, NEBR.

Kada rengė vietinių Lietuvių Draugijų Veikiantis Komitetas protesto masinį mitingą prieš Romos — Vatikano žygius, atiduodant lenkams Lietuvos sostinę Vilnių, tai kunigui Mikulskiui labai nepatiko tas lietuvių protestas. Štai sekmadieny, 5 d. balandžio, vietoj Kristaus mokslą ir meilę artymo skelbti, musų kunigas neapykantos ir keršto sėklą sėjo. To dar negana. Prašosi iš tamsių davatkėlių pagalbos, kad jam padėtų dvi ypatas suvaldyti, nes jis vienas negalįs, o tada bandys jas į Lietuvą išsiųsti, kad jos darbuotusi del Lietuvos tenai. Bet vardų neminėjo. Vienok mums suprantama yra, kad kunigas keršto įdukime nežino ką daro ir ką kalba ir taip išrodo, kad jis nori užsiimti juodu darbu... Aiškiau sakant, tas musų kunigėlis, norėtų gyventi senoje gadynėje, kada kunigija turėjo svietišką galią nepaklusnuosius žmones degindavo ant laužų ir vardan Kristaus išskersdavo tukstančius nepaklusnųjų. Taipgi tas musų „tėvelis" organizuoja tamsių fanatikų gaują, kad tik padarius asmeniškus puolimus ant tų ypatų, kurios pritaria buvusiam protestui prieš papą už atidavimą lenkams Vilniaus. Lai visuomenė pamato kaip vietos kunigo kerštas lenkų naudai daroma, o Lietuvai pražutis rengiama, nors pats ir valgo duoną iš tų nekenčiamų lietuvių.

Minėtą dieną antaniečiai turėjo savo mėnesinį mitingą ir štai juokingas fanatikų triukšmas del buvusio lietuvių protesto mitingo. Viena ypata net skundą įnešė ir skaito plakatą rodydama ir sako, kad buk neturėjo tiesos lietuvių vardu protestą daryti prieš „šventą" musų katalikų popiežių. Toliaus tas fanatikėlis porina, kam yra sakoma rengia vietinis Lietuvių Draugijų Komitetas. Viena ypata norėjo paaiškinti, kad čia esama tokio draugijų komiteto, kuris veikia net nuo pasaulinio karo laikų, o jie dar nežino, ar nenori žinoti. Bet yra faktas delko antaniečiai atėmė iš vietos Lietuvių Draugijų Komiteto savo atstovus, jau praeitą metą. Taigi vyručiai jeigu norime kulturinį darbą veikti ir buti naudingais visuomenei, prisidėkite prie to komiteto.

Vietos Lietuvių kareivių Kliubas turėjo susirinkimą ir triukšmelio. Priežastis ta pati, kaip ir antaniečių. Mat jų narys J. Juodis pagamino dokumentą popiežiui del Vilniaus atidavimo lenkams. Tai kai kurie lenkų raugu užraugti, kaip ir antaniečių fanatikai, keletas narių triukšmus kėlė, kad nereikia priimto mitinge popiežiui dokumento siųsti. Bet vienok daugelis nepaisė lenkų šalininkų ir priėmė kad butų popiežiui siunčiamas tiesiog papeikimas už jo lenkiškus žygius prieš Lietuvą.

Šv. Antano narys.

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE NAUJAS ADRESAS.

Foreign Language Information Service gegužės 1 d. 1925 m. persikėlė iš 119 West 41-st Street, New York City į 222 Fourth Avenue, New York City.

Prie šios organizacijos randasi sekančių tautų biurai: Čekų, Danų, Finų, Vokiečių, Vengrų, Italų, Žydų, Jugoslavų, Lietuvių, Norvegų, Lenkų, Rusų, Švedų ir Ukrainiečių.

Organizacijos uždavinys yra perstatyti Ameriką ateiviui ir ateivį Amerikai. Tą darbą atlieka siuntinėjant svetimų kalbų laikraščiams naudingus informacijinius straipsnius. Teikia informacijas ir faktus apie įvairias tautas ir anglų laikraščiams, žurnalams, kliubams, organizacijoms, kolegijoms ir tt. Taipgi organizacija teikia informacijas ir pavieniems asmenims.

STRAIPSNIS 122.

Priežiura kudikio akių, ausų, nosies ir gerklės.

Yra pirmos svarbos dalyku užlaikyti kudikio akis, ausis, nosį ir gerklę švariai. Kiekvienas menkutis ausų uždegimas, arba tekėjimas iš ausų, nors ir manytum nesvarbiu, reikalauja tučtuojinės gydytojo apžiuros. Greitas gydymas gali išvengti apžabalimo, ar apkurtimo.

Priprastas ir geras vanduo del akių plovimo yra borakso rugštis (boracic acid). Jos pusę šaukštelio reikia įdėti į paintę virinto vandens.

Dantys.

Sveikas kudikis turi prasikalti dantis tarp šešto ir septinto mėnesio. Dvidešimt dantų sudaro pirmą setą, arba „pieninius", ir jų pasirodymas labai įvairuoja. Priežiura šitų laikinių dantų yra labai svarbi. Juos reikia du sykiu į dieną apvalyti švelniai trinant su minkštu audeklu arba vata, pavilgyta su boraksinės rugšties mišiniu. Kudikiui augant didyn, reikia jį pamokinti vartoti dantų šepetuką, nes sveikuma antrųjų dantų priklauso žymiai nuo priežiuros „pieninių."

Antrieji arba amžinieji dantys pasirodo apie šeštus arba septintus kudikio metus. Sete pareina 32 dantys. Priežiura šitų dantų yra pirmaeilės svarbos. Yra saugus paprotis kas šeši mėnesiai duoti geram dantistui apžiurėti kudikio dantis.

Visados savo kudikiui duok geriausį maistą. Jei negali žindyti savo kudikio, neeksperimentuok su įvairiais preparatais, bet pradėk tuoj gerai — duok jam tą maistą, kuris padarė daugiau sveikų ir vikrių vyrų bei moterų, negu visi kiti kudikių preparatai kruvon sudėti — duok savo kudikiui Borden's Eagle Brand Pieną, maistą, kuris išauklėja vikrias kojas ir sveikus kunus. Jis remiamas ir rekomenduojamas gydytojų delei jo augštos kokybės ir vienodos sudėties. Milionai ir milionai kudikių išaugo į vikrius berniukus bei mergaites del motinų geros priežiuros ir maistingumo, kurį suteikia Borden's Eagle Pienas.

Skaityk šituos straipsnius atydžiai kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

Istoriškas Knygų Nupiginimas

Aušros Knygynas daro pirmą tokią gigantiškai didelį knygų išpardavimą ir nupiginimą. Šitas milžiniškas knygų nupiginimas — išpardavimas suinteresuos visus Amerikos lietuvius. Proga kuri but pelninga pirkėjams retai pasitaiko. Per tai nauduokitės šitą progą visi — pirkite šitas knygas sau, raginkite ir draugus, gimines, pažystamus, kad ir jie nepraleistų šitos progos. Taipgi nepamirškite nei savo draugų bei giminių Lietuvoje, nes tie vargo broliai Tėvynėje gerų naudingų knygų savęs lavinimui mažai teturi. Jie prašo Jusų, jie maldauja Jusų knygų iš Amerikos, per tai nebukite skupus ir jiems. Dar sykį sakome nauduokitės proga, kito šitokio knygų nupiginimo vargiai kada susilauksite. Aušros Knygynas daro didžiausį pasiaukavimą šitame knygų išpardavime, per tai įvertinę tai nelaukdami nieko užsisakykite tuoj. Šitas nupiginimas tęsis iki Birželio-June 1 d., š. m. Visos žemiau surašytos knygos yra nupigintos taip kaip kad yra pasakyta prie kiekvienos knygos. Užsisakykite tuoj, nelaukite paskutinių dienų.

ŽINYNAS. Šita knyga tai namų enciklopedija, reikalinga kiekvienam. Šitoje knygoje randasi žinių iš įvairių šakų mokslų, taipgi ir apie įvairius naminius reikalus kas kiekvienam butinai reikalinga. Pusl. 392.
Kaina $2.50 iki birželio 1 d. tik $1.00.

SPALVOTAS LIETUVOS ŽEMLAPIS. Pilnas naujas visos Lietuvos žemlapis. Verta kiekvienam įsigyti papuošimui savo namų bei raštinių sienų žiniai tavo draugų ir tau pačiam, kaip nunai stovi Lietuvos siena ir tt.
Kaina $2.00 iki birželio 1 d. tik $1.00.

ORAKULAS PILNAS IR NAUJAS. Knyga iš kurios semia įvairias paslaptis viso pasaulio burtininkai. Pusl. 414.
Kaina $3.00 iki birželio 1 d. tik $1.40.

PILNAS LIETUVIŲ ANGLŲ IR ANGLŲ LIETUVIŲ ŽODYNAS. Šitas žodynas yra butinai reikalingu svečiu kiekvieno lietuvio namuose. Puslapių net 1,274, drutais apdarais.
Kaina $10 iki birž. 1 dienai, tik $6.00.

TIESŲ VADOVAS IR PATARĖJAS. Šitą knygą turėdami kai kuriuos dalykus žinosite kaip ir advokatas. Pusl. 142.
Kaina $1 iki birželio 1 d. tik 50 centų

SEKRETAI MONINIMO. Jei nori žinoti kaip žmones galima monyti, įsigykite šitą knygą. Pusl. 174. Apd.
Kaina $2.00 iki birželio 1 d. tik $1.00

LIETUVOS ĮSTATYMAI. Jei Lietuvos tvarką nori pažinti Lietuvos Įstatymai butinai reikalingi žinoti. Pusl. 1,031.
Kaina $4.00 iki birželio 1 d. tik $2.00

ŽODYNAS VOKIEČIŲ, RUSŲ IR LIETUVIŲ KALBOS. Jei nori vokiečių ir rusų kalbas pažinti — šitas žodynas Tamstai reikalingas. Pusl. 303. Apd.
Kaina $3.00 iki birželio 1 d. tik $1.50

SVARBŲS RAŠTAI. Bugos, Baranausko, Biržiškos, Griniaus, Žiogo, Sabaliausko ir kitų. Apd.
Kaina $5.00 iki birželio 1 d. tik $2.00

GEOGRAFIJA. Vienintėlė ir didžiausia lietuvių kalboje. Su daug paveikslų ir paveikslelių. Pusl. 469.
Kaina $3.00 iki birželio 1 d. tik $1.40

SENŲ GADYNIŲ IŠNYKĘ GYVI SUTVĖRIMAI. Kuriem žingeidus šitas mokslo veikalas verta įsigyti. Su daug paveikslų. Pusl. 370.
Kaina $1.75 iki birželio 1 d. tik $1.00.

ETHNOLOGIJA. Istorija apie tautas ir jų įvairybes. Pusl. 667. Su daug paveikslų žmonių ir jų šalių.
Kaina $3.00 iki birželio 1 d. tik $1.50

ISTORIJA SUVIENYTŲ VALSTIJŲ — AMERIKOS. Pilna Amerikos istorija nuo jos atradimo iki šiam laikui. Pusl. 364.
Kaina $1.50 iki birželio 1 d. tik 80 centų.

TRUMPA SENOVĖS ISTORIJA. Tai yra seniausia svieto istorija, nuo daug, daug metų prieš Kristuje gyvenant. Su paveikslais ir žemlapiais. Pusl. 305.
Kaina $1.75 iki birželio 1 d. tik $1.00.

ISTORIJA ABELNA. Knyga kuriuoje rašoma apie visą pasaulio kraštus ir įvykius. Pusl. 498.
Kaina $2.00 iki birželio 1 d. tik $1.00.

LIETUVIŲ PRATĖVIAI. Žingeidi knyga apie lietuvių praeitį. Pusl. 283.
Kaina $1.50 iki birž. 1 d. tik 75 centai.

RANKVEDIS ANGLŲ KALBOS. Viena iš praktiškiausių knygų išmokti anglų kalbą. Pusl. 310.
Kaina $2.00 iki birželio 1 d. tik $1.00.

ŽODYNAS ANGLŲ LIETUVIŲ KALBŲ. Žodynas didelis net 835 puslapiai. Drutais apdarais.
Kaina $6.50 iki birželio 1 d. tik $4.00.

LIETUVIŲ TAUTA. Šitą knygą parašė dr. Jonas Šliupas. Istoriška knyga. Pusl. 564.
Kaina $2.25 iki birželio 1 d. tik $1.00.

LOGIKA. Ar prisilaikai logikos kalbėdamas, rašydamas arba prakalbas sakydamas. Logikos pažinimas daug pagelbsti tinkamam minties reiškimui ir minčių sutvarkymui. Pusl. 262. Apd.
Kaina $1.50 iki birželio 1 d. tik $1.00.

GAMTOS REIŠKINIAI. Mokslo paslaptys kurios mažai kam dar žinomos, su paveikslais, dviejose dalyse (nauja knyga). Pusl. 151.
Kaina 80c iki birželio 1 d. tik 50 centų.

IŠ TAMSIOS PRAEITIES Į ŠVIESIĄ ATEITĮ. Svarbus mokslinis veikalas su daug paveikslų. Naujai spauzdintas. Pusl. 220.
Kaina $2.00 iki birželio 1 d. tik $1.00.

KANDIDAS. Garsaus filozofo Voltero veikalas. Svarbiausi vaidylos šitame veikale: filozofas Panglosa, grafo duktė Kunigunda ir Martinas. Pusl. 175.
Kaina $1.00 iki birž. 1 d. tik 75 centai.

FILOZOFIJOS STRAIPSNIAI. Juk svarbu kiekvienam žinoti filozofiją ar bent pažinti to žodžio definiciją jei nedaugiau. Pusl. 223.
Kaina $1.00 iki birž. 1 d. tik 60 centų.

KAS SLEPIASI UŽ ŽMONIŲ PASAKŲ. Šioje knygoje aprašoma: Visuotinas tvanas, Išgriovimas miesto Jericho, Sudomo ir Gomoros išnaikinimas, Maižiaus stebuklingumas ir tt. Pusl. 148.
Kaina 75c iki birželio 1 d. tik 50 centų.

SEPTYNI PASAULIO STEBUKLAI. Ar Tamsta žinai kas yra pasaulio septyni stebuklai, gal nežinai — jei taip, tai skaityk šitą knygą, tuoj sužinosi. Pusl. 200.
Kaina $1.00 iki birž. 1 d. tik 60 centų.

MOKSLINČIUS TVARDAUSKAS Kaip Tvardauską velniai buvo apsėdę, kaip jį kankino ir ką jis tiems bėsams padarė — rasi šitoje knygoje. Skaityk. Pusl. 174.
Kaina 75c iki birželio 1 d. tik 40 centų.

ISTORIJA SEPTYNIŲ MOKYTOJŲ. Ar žinai kas tie 7 mokytojai, jei dar nežinai butinai sužinok — įsigykite šitą knygą. Pusl. 158.
Kaina 75c iki birželio 1 d. tik 35 centai.

LYTIES MOKSLAS. Kam žingeidu žinoti apie lytį ir jos veikmę, tam verta įsigyti šitą svarbią knygą. Su daug paveikslų. Apdarytas. Pusl. 400.
Kaina $7.00 iki birželio 1 d. tik $3.00.

IŠ GYVENIMO VELIŲ BEI VELNIŲ. Kas nori žinoti apie Lietuvos velnius, dušias, čyčšių, peklą ir kitką, tiems privalo įsigyti šitą knygą. Pusl. 470.
Kaina $1.75 iki birželio 1 d. tik $1.00.

LIETUVIŠKOS PASAKOS. Daug gražių užimančių pasakų, kurie myli pasakas, tiems verta įsigyti šitą knygą.
Kaina $1.50 iki birž. 1 d. tik 75 centai.

GRAMATIKA PILNA. Rygiškio Jono yra tai geriausia Gramatika, joje yra ir Sintaksė. Kas nori lietuvių kalbą išmokti gramatiškai, tam butinai reikia šitą knygą įsigyti. Pusl. 280.
Kaina $1.25 iki birž. 1 d. tik 75 centai.

LENKIŠKAI, LIETUVIŠKAI, RUSIŠKAS ŽODYNAS. Kas nori minėtas kalbas pažinti, tiems butinai reikia šito žodyno. Šitą žodyną parašė bei sutaisė Ambrazėjus. Pusl. 552. Apdarytas.
Kaina $5.00 iki birželio 1 d. tik $2.50.

LENKŲ LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS. Šitą žodyną surengė A. Lalis autorius anglų lietuvių žodyno. Pusl. 331. Apdarytas.
Kaina $4.50 iki birželio 1 d. tik $2.50.

MUSŲ KAIMYNAI DAUSOSE. Naujas mokslinis veikalas. Aprašoma dangiškos įvairenybės į kurias musų akys žiuri, bet protas mažiausia nusimano. Pusl. 400.
Kaina $1.50 iki birželio 1 d. tik $1.00.

MAHOMETO KELIONĖ Į DANGŲ. Kas buvo Mahometas, jo tikyba, nuopelnai ir mirtis ir tt. Pusl. 125.
Kaina 50c iki birželio 1 d. tik 25 centai.

KUPRELIS. Puiki Ig. Šeiniaus apysaka. Skaityk ir gerėkis. Pusl. 258.
Kaina $1.00 iki birž. 1 d. tik 55 centai.

BUGOS AISTIŠKI STUDIJAI. Buga, garsus lietuvių kalbos žinovas jau mirė, bet jo raštai gyvena su mumis. Verta šitą veikalą įsigyti, verta su juo apsipažinti. Pusl. 216.
Kaina $2.00 iki birželio 1 d. tik $1.50.

120 LAIŠKŲ. (Nedrukuotų) ir 120 konvertų 5-kiose skrynelėse po 2 tuzinu laiškų ir konvertų kiekvienoje skrynelėje. Parsiduoda 5 skrynelės sykiu.
Kaina $4.25 iki birželio 1 d. tik $1.75.

BIBLIJA ARBA ŠVENTAS RAŠTAS. Šita Biblija yra naujausios laidos. Atspauzdinta Berlyne, 1922 m. Didelio formato. Pirma knyga Seno Įstatymo. Pusl. 848, o antroji knyga Naujo Įstatymo. Pusl. 279. Abi knygos vienoje. Pusl. 1,127. Drutais apdarais.
Kaina $5.00 iki birželio 1 d. tik $2.50.

LOTYNŲ KALBOS VADOVĖLIS IR SINTAKSĖ. Kas nori gilinties į lotynų kalbą, tiems verta įsigyti šitą Jokanto-Durio vadovėlį. Pusl. 430. Apd.
Kaina $4.50 iki birželio 1 d. tik $2.00.

VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIŽIURĖJIMAS. Gaspadinėms šita knyga tai brangus turtas. Joms ji verta įsigyti. Pusl. 162.
Kaina $1.25 iki birželio 1 d. 75 centai.

TUKSTANTIS IR VIENA NAKTIS. Daug įdomių pasakų serija su gražiais paveikslais. Visai nauji laida. Pusl. 300. Apdarytas.
Kaina $2.25 iki birželio 1 d. tik $1.00.

BUSILO ARITMETIKA — 3 DALIS. Geriausia lietuvių kalboje aritmetika. Pusl. 360.
Kaina $2.25 iki birželio 1 d. tik $1.00.

KRAUJO LAŠO KELIONĖ. Kaip gyvena ir minta žmogaus kunas, su daug paveikslų. Pusl. 79.
Kaina 75c iki birželio 1 d. tik 50 centų.

AŠAROS IR DŽIAUGSMAS. Rinkinys gražių dainų. Pusl. 107.
Kaina 50c iki birželio 1 d. tik 30 centų.

MUSŲ ISTORIJOS PRADŽIAMOKSLIS. Vienas iš geriausių vadovėlių Lietuvos istorijos lavinimosi. Lietuvos mokyklos pripažinusios tinkamiausiu. Su paveikslais ir 2 žemlapiais. Apdaryta. Pusl. 166.
Kaina $1.00 iki birž. 1 d. tik 75 centai.

STEBUKLAI IR PASLAPTYS. Labai žingeidus aprašymas apie stebuklus ir kitus nesuprantamus gamtos reiškinius žmogaus gyvenime. Su daug paveikslų. Pusl. 240.
Kaina $1.50 iki birželio 1 d. tik $1.00.

GAMTOS PASAKOS. Žvaigždės vaikas ir daug kitų įdomių gamtiškų pasakų su paveikslais. Pusl. 126.
Kaina 75c iki birželio 1 d. tik 50 centų.

EKONOMINIAI BRUOŽAI. Naudingos žinios apie sutvarkymą visuomenės ukio. Pusl. 84.
Kaina 75c iki birželio 1 d. tik 40 centų.

RAŠTAS IR JO MOKYMAS. Raštas ir jo mokymo naujieji keliai. Verta įsigyti šitą knygą, kurie nori tinkamai mokytis rašto. Pusl. 84.
Kaina $1.00 iki birž. 1 d. tik 75 centai.

TIKĖJIMŲ ISTORIJA. Šito svarbaus veikalo beturime tiktai 30 egz. Kurie pasiskubins dar galės gauti, suvėlavusiems neteks. Vargiai kas šito veikalo naują laidą besirupins, nes tokio didelio veikalo išleidimas kainuotų kėlioliką tukstančių dolerių. Knygos didis 1,100 puslapių su daugybės paveikslų ir paveikslėlių — dievų, bažnyčių ir tt. Dabartinė kaina šitos knygos $10.00. Norinti įsigyti šitą svarbią knygą pasiskubinkite.
Kaina $10.00 iki birž. 1 d. tik $8.00

PAŽVELGUS ATGAL. Tai garsus romanas. Šią knygą parašė Bellamy. Skaitydamas šitą romaną matysi busianti žmonijos surėdymą. Knygoje randasi skaičiausių minčių šaltėnis ir sielos troškimo tenkinimas. Pusl. 356.
Kaina $1.25 iki birž. 1 d. tik 75 centai.

ATTILOS SIAUBIMAS LIETUVOS KRAŠTAIS. Kas buvo Attila, kas buvo unai, kas buvo su jais ir kas prieš juos. Skaityk šią knygą, tą viską surasi. Pusl. 208.
Kaina $1.00 iki birž. 1 d. tik 50 centų.

MAGIŠKOS KAZYROS. Su lietuvišku laimės bei nelaimės išguldymu.
Kaina $1.50 iki birželio 1 d. tik $1.00.

PASLAPTYS MAGIJOS BEI BURTŲ. Šitoje knygoje nurodoma kaip galima padaryti visokias štukas bei monus. Pusl. 262, su paveikslais.
Kaina $1.00 iki birž. 1 d. tik 60 centų.

ŠVENTRAŠČIO PASLAPTYS. Šitą garsią knygą parašė kunigas L. Adomauskas, Lietuvoje. Jis dabar už šitos knygos parašymą ir jos platinimą sėdi Kauno kalėjime. Kun. Adomauskas kunigavo Lietuvoje per 17 metų ir metė kunigystę tiktai 1920 metais. Puslapių 198.
Kaina 80c iki birželio 1 d. tik 50 centų.

MAGARYČIOS. Šitoje knygoje daug juokų, sveikų juokų. Ligoniai ją skaitydami nuo juoko išgija, o sveiki gauna apetitą. Pusl. 144.
Kaina 75c iki birželio 1 d. tik 50 centų.

Gerbiamieji: Nauduodamies proga — užsisakydami knygas musų nupigintomis kainomis — pinigus reikia siųsti "čekiais" arba "money orderiais", bet jei siųstumėt grynais pinigais — geriausia laišką registruokite. Laiškus adresuokite šiuo antrašu:

AUŠROS KNYGYNAS

3210 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

VIETINES ŽINIOS

K. Norkus Sugrįžo Lietuvon.

Gegužio 2 d., laivu „Leviathan", išplaukė iš New Yorko atgal į Lietuvą p. Kastantas Norkus, galutinai užbaigęs visus savo svarbesnius reikalus Amerikoje, kurių delei ir buvo į čionai atvykęs trumpam laikui. Tiesa, p. Norkui teko Amerikoje užtrukti daug ilgiau, negu jis buvo manęs čionai pabuti. Mat jo geri „prieteliai" jam pasitarnavo ir dėjo pastangų jį sukompromituoti Amerikos valdžios akyse, kad jis butų prašalintas iš Jung. Valst. valdžios laivyno generalio atstovo Lietuvai vietos.

Vienok tos visos p. Norkaus priešų pastangos nuėjo niekais ir p. Norkus išvyko atgal į Lietuvą atnaujinęs kontranktą su valdžios laivynu — United States Lines keliems metams ir net dabartinis kontraktas atnaujintas daug geresnėmis sąlygomis, negu pirmiau buvusios sutartys. Reiškia, Amerikoje netaip lengva apkaltinti žmogų, neturint faktais paremtų įrodymų savo skundams. Kadangi p. Norkus grįžta Lietuvon kaipo laivyno generalis atstovas Lietuvai, tad jam suteikta puikus kambarys pirmoje klasėje didžiulio ir puikaus jurų milžino „Leviathan". Prieplaukoje susirinko skaitlingas burelis New Yorko-Brooklyno lietuvių — p. Norkaus draugų jo atsisveikinti ir išlydėti į Tėvynę grįžtantį. Prie progos norisi pažymėti tas malonus faktas, kad p. Norkus visą laiką gyvendamas Lietuvoje palaikė savo narystę Susivienijime ir dabar išvažiuodamas iš Amerikos vėl užsimokėjo iš kalno už tris metus, nežiurint nei to, kad jis yra tukstantinis narys ir Lietuvos litais nemažai pinigų priseina sumokėti. Linkime gerb. SLA. nariui — p. K. Norkui laimingos kelionės ir pasekmingos darbuotės sugrįžus Lietuvon!

Prie progos norisi pažymėti, kad šiuo kartu „Leviathan" laivu išvyko ir daugiau lietuvių. Sakoma visose trijose klasėse bus apie 100 lietuvių, kurie vyksta aplankyti savo senos Tėvynės.

Tarpe kitų tenka pažymėti SLA. 226 kuopos darbuotojas Juozas Naujalis iš Chicago, Ill., kuris vyksta paviešėti Lietuvon kokiems trims mėnesiams ir aplankyti savo senus tėvus ir gimines. Taipgi p. Naujalis gegužio 1 d. atsilankė „Tėvynės" Redakcijon ir pasisakė, kad jis manąs plačiai apvažinėti Lietuvą ir savo patirtus įspudžius aprašyti „Tėvynėje", kad suteikus tikrų ir bešališkų žinių savo draugams — S. L. A. nariams apie Lietuvą. Laimingos kelionės gerb. SLA. darbuotojui!

Taipgi išvyko plačiai Amerikos lietuviams žinomas brooklinietis dainininkas-tenoras p. K. J. Kriaučiunas, kuris vyksta į Cherbourgą — Prancuziją, o iš čionai vyks Italijon baigti dainavimo mokslą. Rodos, jis vyksta į Milaną pas p. Butėną ir tenai kartu mokinsis dainavimo. Linkime p. Kriaučiunui laimingo pasisekimo!

Lankėsi Centre SLA. Prezidentas.

Balandžio 28 dienos popiety atvyko į SLA. Centrą Prezidentas St. Gegužis iš Mahanoy City, Pa. Kadangi buvo keletas svarbių reikalų aptarti, kurie svarbiausiai liečia Prezidentą su Sekretorium, kaipo išpildymas nekurių Pildomosios Tarybos suvažiavimo nutarimų, ir kartu reikėjo pasirašyti ant daugelio dokumentų ir didelio glėbio narystės paliudijimų, tad gerb. Prezidentas išbuvo SLA. Centre iki 29 d. vakaro iki visus organizacijos reikalus galutinai užbaigė, kurių delei buvo atvykęs.

Užbaigęs savo darbą gerb. Gegužis kartu su SLA. Sekretore p-le Jurgeliute ir „Tėvynės" redaktorium S. E. Vitaičiu išvyko į Philadelphiją į SLA. 320 moterų kuopos surengtą pokilį, į kurį visi specialiai buvo kviečiami atvykti, kad tuo budu pridavus daugiau energijos Philadelphijos čion augusioms ponioms ir panelėms darbuotis SLA. labui ir pritraukti daugiau narių prie kuopos. Ir reikia pasakyti, kad šitas pokilis, kuris įvyko balandžio 29 d. vakare didžiulėje Richmondo lietuvių salėje, buvo tikrai įspudingu ir pažymėtinu vakaru, kokių lietuvių gyvenime labai maža esti. S. L. A. Centro nariai buvo tiek nustebinti šituo Philadelphijos ponių ir panelių — SLA. moterų kuopos vardu surengtu vakaru, kad truksta žodžių to gražaus įspudžio apsakymui. Sekančiam „Tėvynės" num. įdėsime platų aprašymą šito įspudingo pokilio, o tuo tarpu norime pasakyti tik tiek, kad SLA. Centro nariams buvo didelės garbės dalyvauti tokiame puikiame pokily, kuris suteikė tiek daug malonumo visiems jo dalyviams. Garbe SLA. narėms philadelphietiems, kad jos moka suruošti tokius gražius ir malonius pokilius!

Artistas Babravičius žada Atvykti Amerikon.

Šiomis dienomis „Tėvynės" redaktoriui rašo iš Kauno Amerikos lietuviams gerai žinomas ir visų girdėjusių jį dainuojant pamylėtas artistas Juozas Babravičius. Tarpe kitko gerb. Babravičius rašo sekamai:

„Iš siunčiamų iškarpų-recenzijų iš laikraščių matysite kur esu ir ką veikiu — žodžiu, dykai duonos nevaigau. Prisėjo padirbėti ir labai sunkiai, nes reikėjo išmokti kelias operas lietuvių kalboje. Kaip jau žinote tur but, kad Lietuvos Valstybinėje Operoje visos operos dainuojama tik lietuvių kalba, todel norėdamas stoti Operon buvau priverstas savo repertuarą išmokti lietuviškai.

„Balandžio 4 d. jau dainavau Lietuvos Operoj Lenskio partiją „Eugenji Onegin" operoj ir kaip rodos turėjau didelį pasisekimą. O balandžio 13 d. dainavau Almavivo partiją „Sevilijos Kirpėjas" operoj irgi turėjau gerą pasisekimą.

„Sugrįžęs Lietuvon jau tiek pasilsėjau, kad net ir mano nervai pasitaisė ir esu visiškai sveikas ir tarpe savųjų nebijau ryt dienos. Italijoje išbuvau apie mėnesį laiko ir dainavau Scala teatre net tris „audition" taipgi su geru pasisekimu ir gavau pagyrimą nuo Maestro Toskanini. Visa kliutis tame, kad niekuomet nedainavau scenoje italų operose su italais artistais, tad p. Toskanini man patarė iki sekančio sezono pavažinėti po Italiją su koncertais ir praktikuotis — įgyti populeriškumo ir tuomet duoti žinią apie save. Išgirdęs tai supykau: dar važinėti ir dainuoti — dar praktikuotis! Delei tos priežasties mečiau viską Italijoje ir sugrįžau į savo Tėvynę ir štai jau dainuoju Lietuvos Valstybinėj Operoj. Mane Kaunas priėmė širdingai ir dabar jaučiuosi labai gerai. Esu nusprendęs savo pastovų namą įkurti Lietuvoje ir iš čionai laikas nuo laiko aplankyti pasaulį jau kaipo Lietuvos operos artistas. Neapsakomai džiaugiuosi sugrįžęs Lietuvon!

„Esu tvirtai pasiryžęs sekamą rudenį atvykti Amerikon, kad sutvarkius savo reikalus. Prie progos manau pakoncertuoti po Amerikos lietuvių kolonijas, tai gal ir Brooklyno lietuvių veikėjai suruoš man koncertą? Norėtųsi dar kartą padainuoti svetingiems Brooklyno lietuviams. Visiems savo draugams Amerikoje siunčiu daug labų dienų ir širdingai visus sveikinu iš laikinosios Lietuvos sostinės — Kauno!"

Prisiųstos iškarpos iš Kauno rusų laikraščių labai gražiai atsiliepia apie p. Babravičiaus pasirodymą Lietuvos Operoje ir džiaugiasi susilaukę tokio puikaus artisto. Taipgi ir Lietuvos lietuviškieji laikraščiai net su pasididžiavimu rašo apie p. Babravičiaus sugrįžimą Lietuvon ir jo įstojimą Operon. Atvirai pasisako, kad p. Babravičius labai reikalingas Lietuvai ir reiškiama prisibijojimo, kad jis vėl kartais pakilęs neišbėgtų iš Lietuvos.

Beabejonės nudžiugs ir Amerikos lietuviai sužinoję, kad musų gerb. artistas Babravičius rengiasi atlankyti dar kartą savo brolius Amerikiečius ir juos palinksminti savo žavėjančiu dainavimu. Galima iš anksto užtikrinti, kad visos žymesnės Amerikos lietuvių kolonijos pasistengs surengti koncertus p. Babravičiui, nes tai yra labai didelė retenybė išgirsti dainuojant lietuvių scenoje tokį didį ir galingą dainininką, kokiu yra p. Babravičius.

Lankėsi Redakcijoje.

Gegužio 4 d. atsilankė „Tėvynės" Redakcijon žymus visuomenės ir SLA. darbuotojas p. Pranas Žyvatas iš Scranton, Pa. Jis atvyko New Yorkan į Lietuvos Atstatymo Bendrovės direktorių tarybos susirinkimą, tad prie progos aplankė ir savo organizacijos Centrą. Gerb. Žyvatas pranešė, kad Scrantone ir apylinkėje SLA. darbuotojai labai gyvai rupinasi Antro Auksinio Konkurso vajum ir jis tikisi savoj apylinkėj gerų pasekmių — esą beabejonės susikurs net keliolika ir jaunuolių kuopų. Taipgi pranešą, kad scrantoniečiai SLA. nariai ir net pašaliniai rimtesnieji lietuviai yra labai pasipiktinę klerikalų žygiais prieš „Tėvynę" delei jos uždraudimo siuntinėti Lietuvon. Esą kai tik bus pranešta, kad šitas klerikalų žygis padarytas su Lietuvos centro valdžios žinia, tai tuojaus visi stos kovon prieš klerikalus ir klerikalinę Lietuvos valdžią, kad apgynus SLA. organą prieš reakcininkų užmačias.

Norint gyventi ilgai — reikia gyventi lėtai.

° * °

Padorumo jausmas yra kuno sąžine.

LIESI ŽMONĖS TIKRAI TURĖTŲ PERSKAITYTI ŠITĄ.

Naujas metodas del liesių, silpnų moterų ir vyrų, kurie nori įgauti daugiau svarumo ir pariebėti. Yra tiesiog pastebėtina, kaip jos veikia tokiuose atsitikimuose į trumpą laiką. Daug žmonių rašo išdirbėjams kasdien, kad jie yra įgiję daugiau svarumo nuo 5 iki 10 svarų į 30 dienų.

Tos naujos gyduolės yra moksliškai prirengtos, kurios sustiprina labai pasekmingai jėgą gyvenime. Jos yra malonios vartoti. Jos budavoja raudoną kraują, stiprius, nuolatinius nervus, suteikia jums puikų apetitą ir virškinimą, jusų lauk ėjimas yra reguliaris ir jusų miegas yra atšviežinantis ir ramus. Jos suteikia tokį jausmą, kad gyvenimas vertas yra gyventi. Tai yra neturtingų žmonių gyduolės. Jųs galite gauti jų už $1.00 visam mėnesiui ir viskas ką jums reikia daryti, tik imti tiek kiek nurodyta ir jeigu jųs nebusite užganėdintas ir neturėsite pasekmių, grąžinkite likusias pakelyje, kur pirkote ir gaukite savo pinigus atgal. Tas parodo didelį pasitikėjimą kokį išdirbėjai turi į tas gyduoles, Nuga-Tone. Jųs esate sau skolingas, kad pabandžius jas; jųs nieko nepralaimėsite. Nusipirkite butelį dabar. Jos vadinasi Nuga-Tone.

Rekomenduojamos, garantuojamos ir parduodamos pas visus aptiekorius.

Užkietėjimo

Nemažai ivarių ligų paiena tiesioginai nuo užkietėjimo.

SEVERA'S BALZOL

yra labai naudingas gydyme tų ligų ir tom panašų nesmagumų. Patartina vartoti seniems ir nusilpnėjusiems.

Kainos: 50 ir 85 centai

Pirmiausiai kreipkis į aptieką.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Tel. Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS,
322 Holbrook Ave.,
DETROIT, MICH.
Valandos:
12—2 p. m. ir 6—8 p. m.
Ultravioletinė šviesa. Diathermia.

Lai PAIN-EXPELLERIS Praveja Skausmus!
Trinkite greitai taip, kad šis stebėtinas linimentas persisunktų per odą į pat tą vietą, iš kur pacina nesmagumai.
Pain-Expelleris palengvina kraujo sukepimą ir atsteigia normalį kraujo tekėjimą gislomis.
35c ir 70c vaistinėse. Tėmykite, kad butų Inkaro vaizbaženklis ant pakelio.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

EXTRA! EXTRA! EXTRA!

Pigiau negu fabrikos preke 6 puikųs daiktai preke dar tiktai $5.55 yra tai labai pigi prekė, nes tie daiktai yra verti nemažiaus kaip $12.00. Tik pamislykit ką gaunate. Gerą laikrodėlį, nikelio akmenuoti viduriai, puikųs išmarginti nikelio lukštai, gerai rodo laiką ir gvarantuotas ant daug metų. Gvarantuoti balberio kliperiai plaukams kirpti. Revolveris B. C. 22 kalibro dručiai ir gražiai padirbtas, naudoja B. C. kulkas ir galite apsaugoti savo namus. Peilis 2 geri geležies, kamščius traukti ir stiklą piauti. Gražus lencugėlis goldfilled su kompasu ir labai gera sefety britva. Tie visi daiktai yra gerai padaryti ir kožnam patiks. Laikrodėlis pats beveik tiek vertas kiek mes norim už visus daiktus. Tik ant trumpo laiko. Prisiųskite 25c. stempomis, o $5.55 užmokėsite kaip gausite tavorą į jusų namus. Adresuokite:
PRACTICAL SALES COMPANY.
1219 N. Irving Ave., Dept. 611,
CHICAGO, ILL.

LIETUVON

NAUJAI NUPIGINTOS KAINOS Į ABI PUSI.

Trečioje kliasoje sulig laivo į Kauną ir atgal nuo $203 iki $215 GERA NAUJIENA. Naujas Suv. Valst. įstatymas pavelija atlankyti Tėvynę ir buti metus, paskui be kliučių grįžti Amerikon nežiurint kvotos.

Musų dideli laivai milžinai, kaip **MAJESTIC**, didžiausias pasauly, **OLYMPIC, LAPLAND, PITTSBURGH**, etc. siulo greitą kelionę į Cherbourg, Southampton, Antwerp. Daug laivų išplaukia kas savaitė.

Visi musų 3-čios kliasos keleiviai gauna atskirus kambarius dviems, keturiems ar šešiems žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas.

Kreipkitės prie mųs vietinių agentų arba

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
No. 1 Broadway, New York.

Paieškojimas

Paieškau savo pusbrolio Augustino Valackos, kuris pirmiaus gyveno Philadelphia, Pa. Meldžiu atsišaukti jo paties arba žinantieji apie jį malonėki te man pranešti žemiau paduotu adresu, už ką busiu labai dėkingas.

AUGUST MIGLIN,
1532 E. Miller St.,
SPRINGFIELD, ILL.

JAU Prisipažino

visi, kad NAUJOKŲ padaryti Cigarai yra geriausi Amerikoje. Taip pat viengenčiai gėrisi, kad garsinant „TĖVYNĖJE" remia lietuvišką literaturą ir kovą už lietuvių tautos tiesas, tai yra švarus dalykas.

UŽTAI garbaus SLA. draugai, kurie rukote vietoje kažin kokius cigarus, o gal lietuvių priešų, tad labai išmintingai darysite, kad tik Naujokų Brolių išdirbtus cigarus rukysite, kadangi ir cigarai labai geri, padaryti iš geriausio tabako: gražiai dega, malonųs rukyti ir dumas puikiai kvepia. Draugai „Tėvynės", kurie dar tų cigarų nežinot, tad visur lietuviškose užeigose, Restoracijose, Kliubuose ir štoruose reikalaukite ir rukykite visur

JONO—JOHN'S CIGARĄ

arba Petro Naujoko po 10 centų cigarą, o rukant džiaugsitės, kad rukai puikų cigarą ir po vardu Vytauto (Ekstra po 15c.). Tėmyk vardą ir paveikslą ant bakso. Juos visi myli.

Cigarus išsiunčiame visur Amerikoje per paštą į kitus miestus privatiškai ir biznieriams. Adresas:

NAUJOKŲ CIGARŲ FACTORY,
267 DIVISION AVE.,
BROOKLYN, N. Y.

Verta paremt brolius lietuvius, nes jų cigarai labai geri. Agentai miestuose gali užsidirbti ekstra pinigų ir paremt lietuvišką išdirbystę. Lai gyvuoja Lietuvių Tauta!

NAUJAS IŠRADIMAS
DEKSNIO GALINGA MOSTIS
Gydo, Reumatizma, Ranku, Koju, Nugaros skaudėjima, Šalti, Ranku, Koju, tirpima. Dusuli, Galvos skaudėjima, ir teip visokius skaudėjimus (tik ne ronas).
Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.
Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria suliig naudos gydymo.
Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00, ir 10 centu extra už persiuntima.
Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.
Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

SKAUSMAI! KUR?

Del Ramatiško Gėlimo: Pridėkit ŽMIJEČNIKO ant skaudančios vietos ir apturėsit stebuklingą pasekmę.

Del Nerviško Galvos Skaudėjimo ir Neuralgijos Skausmų į Galvą: Pripilkit biskį ŽMIJEČNIKO ant delno rankos ir su kvapu įtraukit per nosį tą garą. Teipat skaudančias vietas gerai išbraukykit su Žmiječniku.

Del Skausmų į Šonus, Krutinėj, Pečiuose paeinančių nuo sunkaus darbo arba kėlimo, arba nuo šalčio, keli išbraukymai ŽMIJEČNIKO visą skausmą prašalins.

Del pailsintų, skausmo ir gėlimo muskulų arba gyslų gerai isibraukykit skaudančias vietas eidamas gult. O ant rytojaus reikalautos pasekmės bus apturėta.

ŽMIJEČNIKO SUDĖTINIAI yra geriausi Kemikalai nuo apsaugojimo ant svieto del apsaugojimo savęs nuo užsikrėtimo paeinančių nuo įpiovimų ir įdrėskimų.

Vartotas per visuomenę per 30 metų suvirš. Nejokis Bandymas — Pripažintas braukylas (Linimentas) per visą svietą.

Prekės 35c., 65c. ir $1.25.

Rašykit del musų knygutės apie gyduoles ir kaip jas vartot.

ALBERT G. GROBLEWSKI & CO.,
Dept. T, Plymouth, Pa.

VIEŠASAI NOTARAS

Darau visokiuose reikaluose legalius dokumentus, daviernastis (įgaliojimus), pasportus piliečiams ir nepiliečiams, iš Lietuvos giminių partraukimui „Affidavit of Support", pirkimo ir pardavimo aktus, kaslink nuosavybės Lietuvoje, arba dalių ir žemės pavedimo laikinai ir parduotinai, ir kitokius dokumentus.

Esu įsiregistravęs Lietuvos Atstovybėje Washington, D. C. ir pas Lietuvos Konsulį, New York, N. Y.

Viską atlieku be jokių sutrukdymų, greitai, teisingai ir pigiai Reikale kreipkitės šiuomi adresu:

A. B. STRIMAITIS,
G. P. O. L. BOX 127, NEW YORK, N. Y.

JUOZO AMBRAZIEJAUS Ekskursijos Lietuvon

Užsiregistravo važiuoti sekanti keleiviai:

Vladas Jankus, Antanas Juškauskas, Petras Andriušis su šeimyna, laivu Columbus, gegužės 14 d.

Kun. L. Vaiciekauskas, O. Dragunienė su duktere, laivu Estonia, gegužės 19 d.

Izabelė Rukštelienė su duktere, laivu Resolute, birželio 2 d.

Povylas Miškinis, Mikas Grazys, laivu Mauretania, birželio 3 d.

Norintieji paspėti drauge keliauti su minėtais ekskursantais, del informacijų kreipkitės pas:

JUOZAS AMBRAZIEJUS,
168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. Greenpoint 5975 SLA. Narys.

Atidarytas naujas didžiausias Akc. „ŠVYTURIO" Bendrovės

KNYGYNAS

3305 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Visos knygos iš Lietuvos.

Sutaiso knygynus ir bibliotekas.
Pristato mokykloms vadovėlius.
Reikalaukite naujo Katalogo.
Kainos labai žemos.

Puikųs plaukai turėtų buti kiekvienos moteries pasididžiavimo turtu, bet pleiskanos ir naikinimo darbas eina ranka rankon.

Ruffles

yra pleiskanų mirtinuoju priešu.
Prižiurėkit gerai savo plaukus ir galvos odą pirm, negu tie paslaptingi parazitai pakirs plaukų šaknis, apdengs jusų galvos odą nešvariomis baltomis lupynomis, kas bus priežastimi jusų plaukų slinkimo.
Pirkite bonką Ruffles už 65c pas savo vaistininką šiandien, arba 75c tiesiog per paštą iš laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJŲ ADRESAI.

Pildomoji Taryba:

Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa.
Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 177 Slocum St., Edwardsville, Pa.
Sekretorė — P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
Iždininkas — T. Paukštis, 13 Mill St., Pittston, Pa.
Iždo Glob. — J. M. Danielius, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Iždo Glob. — M. A. Raginskas, Box 144, Plymouth, Pa.
Dr.-Kvot. — Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave. Philadelphia, Pa.

Kontrolės Komisija:

J. W. Liutas, 45 Broadway, c/o U. S. Lines, New York, N. Y.
B. Saloveičikas, 121 Farmington Ave. New Britain, Conn.
K. Strumskis, Box 324, Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

Pr. Bajoras, 417 E. 25-th St., Brooklyn, N. Y.
Dr. A. Montvidas, 25 E. Washington St., Chicago, Ill.
J. O. Širvydas, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Įstatų Komisija:

K. Jurgelionis, 3335 So. Halsted St., Chicago, Ill.
K. Gugis, 3323 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Z. Puišiutė-Šalnienė, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Finansų Komisija:

J. S. Lopatto, Coal Exchange Bldg., Wilkes Barre, Pa.
A. F. Bredickas, Shenandoah Trust Co., Shenandoah, Pa.
A. Mikalauskas, 125 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Sveikatos Komisija:

Dr. I. B. Bronušas, 3037 O'Donnell St. Baltimore, Md.
Dr. S. Biežis, 3114 W. 42-nd St., Chicago, Ill.
Dr. A. J. Karalius, 3303 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Labdarybės Komisija:

P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
M. Baldauskiutė, 60 Third St., Wyoming, Pa.
P. Balickienė, 1804 W. 64-th St. Chicago, Ill.

Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

F. Živatas, 1823 N. Main St., Scranton, Pa.
J. M. Buchinskas, 76 Glenwood Ave., Binghamton, N. Y.
S. Bakanas, 149 Moultrie St., Pittsburgh, Pa.

VISI SLA. NARIAI IR NARĖS REMKITE TUOS BIZNIERIUS KURIE GARSINASI „TĖVYNĖJE."